

UNITÁRIUS ÉLET

Kéthavonta megjelenő folyóirat • 2012. szeptember–október • 65. évfolyam 5. szám

Őszi hála • Gondolatok a második világtalálkozó után
Egészség és fejlődés az európai unitárius közösségekben • „Ott lesz az én nevem” –
Megújult a hódmezővásárhelyi unitárius templom • Északkelet-Magyarországon élő
unitárius hívek találkozója Tiszaújvárosban • Szeptember harmincadika Pestszentlőrincen
Megújuló egyházzenei élet a Nagy Ignác utcában

KEDVES OLVASÓINK!

A 20. századi diktatúrák által szétszakított Magyar Unitárius Egyház újraegyesítési folyamatának jelentős eseménye zajlott október 27-én, Budapesten. A Magyarországi Egyházkerület tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen Kászoni-Kövendi Józsefet, a Budapesti Unitárius Egyházközség lelkészét választották püspöki helynökké. Az egyházkerület jegyzője Dr. Szent-Iványi Ilona pestszentlőrinci lelkész, közügyigazgatója pedig Máté Ernő pécsi lelkész lett, ami bizonyos mértékű nemzedékváltást is jelez. A közgyűlésen újválasztották Elekes Botond fő gondnokot és helyettesét, Dr. Barabássy Sándort, valamint az eddigi magyarországi egyházrész fő számvevőjét, Szekeres Piroskát. Az Egyházkerületi Képviselőtanács (EKKT) tanácskozásának Nagy Ignác utcai templomos ingatlanunk adott helyet – az az épület, amelyet Elekes Botond fő gondnok reménykedéssel és a jövőre nézve teljes joggal nevez „Unitárius Sionnak”. A Belváros északi részén, alig néhány száz méterre a Parlament épületétől olyan egyházi központot szeretnénk létrehozni, amely hagyományos hitéleti, egyházszervezési és kulturális tevékenysége mellett – a szabadelvű protestantizmus 444 éves hagyományához híven – nyitott és kíváncsi a nagyvilágra. Olyan spirituális teret, amelyben mindenkor otthonosan érzik magukat az erdélyi és magyarországi unitáriusok, de nyugat-európai és tengerentúli hittestvéreink, és a más felekezetek is. Olyan épületet, amely a templom és a gyülekezeti terem mellett új, izgalmas teológiai-kulturális funkciókkal gazdagodik, és ezek által is felhívja a figyelmet az unitárius hitelvekre és eszmerendszerre, egyházunk történelmi és mostani jelentőségére. A következő évek nagy feladata ez, amelyhez jó alapot ad a Nagy Ignác utcai központ tulajdoni helyzetének rendezése (vagyis, hogy teljes egészében visszakerült az Unitárius Egyház tulajdonába), és a most megválasztott egyházi és világi vezetők elszántsága, töretlen hitte.

E lapszámunk „vezérmotívuma” az unitárius, univerzalista és más felekezetek második világtalálkozója, ame-

lyet októberben rendeztek Marosvásárhelyen, s amelynek központi témája az egyensúlykeresés volt a változó világban. „Milyen a hitéletem? Segít engem lelki békém megtalálásában, vagy csak egy lehetőség tartozni valahová; vagy még csak az sem, csak egy automatikus pótcselekvés, mert ezt láttam a szüleimtől, vagy, mert ezt látom a barátoktól? Elrevisz a hitéletem vagy visszahúz? Igazán miben is hiszek, és valóban hiszek, vagy csak elhittem magammal, hogy hiszek valamiben?” – tesz fel súlyos kérdéseket írásában a világtalálkozó fő szervezője, Nagy Gizella. Lapszámunk közli Lévai Anikó marosvásárhelyi beszédét is, amelyben optimistán így fogalmaz: „ahol értelmes és jószándékú asszonyok gyűlnek egybe, annak mindig az az elsősorú eredménye, hogy egymást megismerik, felbátorodnak a jóra, és megújult erővel térnek haza otthoni közösségeikbe.” Szeretnénk hinni, hogy a székelyföldi találkozó is ilyen hatással volt résztvevőire.

Lapszámunkat Kászoni-Kövendi József egyházi beszéde nyitja, amelyet egyik legszebb, jellegzetesen unitárius ünnepünk, az úrnap Hálaadás alkalmából mondott el, s amelyet a közszolgálati televízió élő közvetítése révén több tízezeren láthattak-hallhattak. Az egyházközségeink életét bemutató rovatból ezúttal a hódmezővásárhelyi beszámolót (14-15. oldal) szeretném kiemelni. Százkettedik évében épült unitárius templomunk – mintegy 40 millió forintos beruházás eredményeképpen – gyönyörűen megújult, s a városban hálaadó istentiszteletet tartottak, amelyen a szószéki szolgálatot Bálint-Benczédi Ferenc püspök végezte. Az egykori templomépítőt, Kovács József téglagyáros mellett ezzel Kiss Mihály lelkész is beírta nevét az egyházközség történetébe; megkoronázva 1986 óta tartó, áldozatos hódmezővásárhelyi szolgálatát.

Az Unitárius Élet szerkesztője és szerkesztője most azon dolgozik, hogy – évközi lemaradásunkat behozva – olvasóink még Karácsony előtt kézbe vehessék lapszámunk idei utolsó (2012/6.) számát. Abban bízunk, hogy változatos tematikájú teológiai, filozófiai és egyháztörténelmi cikkek, valamint egyházközségi tudósításaink segítenek megtalálni a marosvásárhelyi találkozó mottójául is szolgáló – belső egyensúlyt a hosszú, sötét téli estéken. Ezzel a reménységgel kívánok minden Jézust követő testvéremnek békeséges adventi készülést.

Retkes Attila

UNITÁRIUS ÉLET • A MAGYARORSZÁGI UNITÁRIUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

Megbízott szerkesztő k:
Balázs László, Gazdag Árpád,
Kászoni József, Retkes Attila
Tördel szerkesztő:
Gazdag Árpád

Szerkesztő cég címe:
1055 Budapest, Nagy Ignác u. 2-4.
Telefon/fax: 311-2801
unel@unitarius.hu
Index: 25 852

Terjeszti, felelős kiadó:
Magyarországi Unitárius Egyházkerület
HU ISSN 0133-1272

Elfizethető lelkész hivatalokban
vagy csekken.

Bankszámlaszám:
11713005-20011631
Egyes szám ára: 400 Ft
Évi előfizetési díj: 2400 Ft

Nyomda: Cerberus Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Felelős vezető: Schmidt Gábor

Kéziratokat nem küldünk meg
és nem küldünk vissza.
A folyóiratban megjelenő írások
nem feltétlenül tükrözik
a szerkesztő álláspontját.

Következő lapszám:
2012. december 10.

Szeretettel köszöntelek benneteket Kedves Testvéreim belvárosi templomunkban, akik e szép ünnepre egybegyűltetek! Szeptember utolsó, ötödik vasárnapján érkezett el annak a napja, hogy mi unitárius keresztények, úrvacsoraosztással egybekötött ünnepi istentisztelet keretében, hálával boruljunk le Istenünk előtt, megköszönve minden adományát és tökéletes ajándékát.

Keresztény ünnepeink eredetük szerint két nagy csoportra oszthatóak: történelmi és természeti ünnepekre.

Történelmi ünnepeink mindenikéhez valamilyen kiemelkedő keresztény esemény fűződik.

- Ilyen pl. karácsony, amely Jézus születésének eseményét ünnepli.
- Vagy húsvét, amely az örökélet és a lélek hallhatatlanságának ünnepe unitárius hitünk és értelmzésünk szerint.
- Pünkösd pedig a lélek diadalának és a keresztény egyház megalakulásának ünnepe.

A felsorolt ünnepek alkalmából mindhárom alkalommal úrvacsorát veszünk; egy falat kenyeret és egy korty bort lelki életünk épülésére és gazdagítására.

Történelmi ünnepeinkről még azt is elmondhatjuk, hogy ezek egyezményes ünnepek, mert ezeket elrendelték, kitervezték, elhatározták, kiépítették, megszervezték. Ezzel ellentétben a természeti ünnepekhez nem kapcsolódik történelmi esemény. Ezeknek megtartását nem rendelték el, nem tervezték meg, nem határozta meg senki. Ezek a vallásos ember talajából nőtt ki.

A történelmi ünnepek olyanok, mint a kerti virágok: ezeket mind egy szálig ültették, ápolták, nevelték és gondozták. Ezzel ellentétben a természeti ünnepek olyanok, mint a vadvirágok. Tamási Gás-

szi hála

„Élj törvény szerint, törekedj a szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben!”
Mikeás 6,8.

párral fogalmazva: „Vadon nőtt gyöngyvirágok”. Ezek közül az egyik legjellemzőbb az szi hálaadás ünnepe. Unitárius ünnepeink közül ez a legfiatalabb. Az szi, patinás történelmi ünnepek mintha nem is tartoznának meg maguk között ezt az ünnepünket.

Nem jut ennek három nap a megünneplésére, mint ahogy igen a történelmi eredetű ünnepeknek. Nem sütnek kalácsot falun az emberek ennek megünneplésére, nem vesznek új ruhát és cipőt ez alkalomból. Nem csinálnak nagy gondot ebből az ünnepből. Amikor hozzávetéleg pontosan kétszáz évvel ezelőtt kinőtött, megszületett ez az ünnepünk az unitárius nép-lélek talajából, viták támadtak ennek megnevezése körül is.

Egyes vidéken nevezték szent Mihály vasárnapja ünnepének, mert mindig szeptember utolsó vasárnapján tartjuk ez az ünnepünket. Emlegették még az új kenyér ünnepeként is. Voltak vidékek, ahol a termés ünnepeként volt ismert az szi hálaadás napja, de ismerték még a földmívelő ember ünnepeként is. Szentábrahámi Lombárd Mihály püspökünk idejében megegyezés jött létre, legyen az ünnep neve: szi hálaadás ünnepe.

A bevezető gondolatokhoz még egy utolsót szeretnék fűzni: az Egyesült Államokban is oly jól ismert Thanksgiving ünnepéhez, amelyet ott egy egész ország ünnepel november 3. csütörtökén, nos ehhez sem történelmi vonatkozásában, sem teológiájában nincs közeli kapcsolata. Csupán a megnevezés az, amely teljesen mértékben megegyezik.

Ezen bevezető gondolatok után, szeretnék részletesen foglalkozni eltekingtettem szi hálaadási beszédem textusának, alapgondolatának kibontásával és értelmezésével.

Mi unitáriusok szeretjük hangoztatni, hogy a kereszténységet a legegyszerűbb és legérthetőbb formájában prédikáljuk és gyakoroljuk. Ennek a megfogalmazásnál felmerül két kérdés:

Hogyan foglalhatjuk össze, illetve miképpen határozhatjuk meg a legegyszerűbb formájában a keresztény egyház lényegét, illetve tanítását? Ezen kérdésnek meghatározásánál a legtöbb unitárius a kereszténység lényegét a jézusi kettős parancsolat-

ban fogalmazza meg: „Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedb l, teljes lelkedb l, teljes elméd- b l és teljes er db l. És szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mk 12, 30-31)

Valóban állíthatjuk azt, hogy ez Jézus tanításának ez a lényege, központi gondolata. Egyáltalán nem járunk messze az igazságtól, ha azt gondoljuk, hogy ez a kereszténység legegyszer bb és legérthet bb összefoglalása. Ha arra összpontosítjuk minden er nket és energiánkat, hogy azt komolyan vegyük, életünk központi értékeként alkalmazzuk, ahelyett hogy helyettes elégtételr l, csak a hit általi megigazulásról, közbenjárásról, transzszubsztanciációról, a szentháromságról, eredeti, vagy átered b n fogalmának értelmezésér l beszéljünk, akkor lehet, hogy gyülekezeteink tagjai nagyobb figyelemmel, odaadással és többen hallgatnának minket, lelkészeket.

Az mára már egészen világos, hogy mit értett Jézus a maga idejében a felebarát szeretetén, de a szeretet fogalma az utolsó lassan tovat nt századunkban – sajnos – olyan értelmezést nyert, nagyon sok alkalommal, amely a szimpátiánál, a rokonszenvnél, az emberbaráti szeretetnél, a filantropiánál többet, tágabb értelmezést nem jelentett. És mára az Isten szeretete is b vebb felvilágosítást igényelne. Mert ez nem csak hitbeli és értelembeli állásfoglalás, hanem jelenti – többek között – Isten akaratának elfogadását, a mindennapi életünkben való cselekedetét.

szi hálaadási ünnepünkre készülve sokat gondolkodtam azon, hogy a Szentírásban található-e másik olyan tanítás, amely éppen olyan egyszerűen, célrator en fejezi ki a vallás lényegét, mint a szeretet kett s parancsolata? Végül is arra a következtetésre jutottam, hogy IGEN! És ezt az Ószövetségben Mikeás prófétánál fedeztem fel. A próféta hozzávet leges pontossággal Jézus el tt 700 évvel élt. Gondolkodásmódja, mondanivalója, kifejezései éppen annyira különböznek Jézus kifejezés- és gondolatvilágától, mint amilyen különbség van ezen a téren ma Jézus és miközöttünk.

Sok minden van az Ótestamentumban, ami nyersnek, zordnak, idegennek, elfogadhatatlannak t nik a mai ember számára, amit nem tudunk kell - képpen megérteni a korabeli háttér történelmi, hitelvi, nyelvi ismerete nélkül. De kétségtelen tény, hogy találunk benne olyan igazságokat, amelyek annyira világosak, logikusak, következetesek, mint ha a tegnap találták volna fel azokat. És inkább szólnak a 21. sz. emberéhez, mint Jézus el tt hetedik században élt júdeai férfiakhoz és n khöz.

Ez a tanítás, amelyre utalok, Mikeás könyvében olvasható, aki Ézsaiás – a nagy próféta – kortársa volt, vidéken lakó tanító, aki gy lölte a nagyváro-

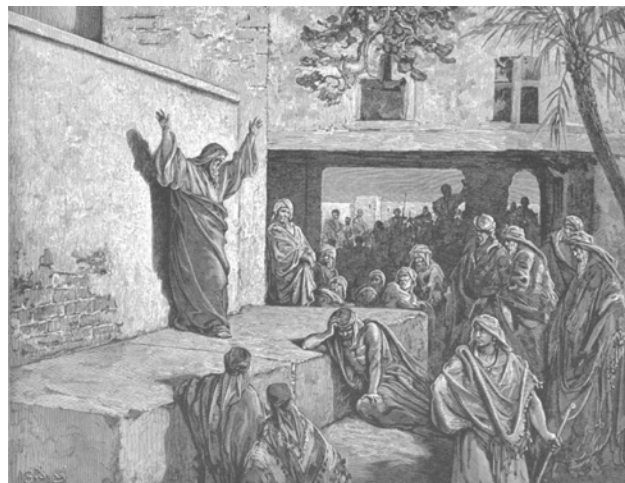
sokat, azoknak erkölcstelen életét, amiért ezeket sokkal keményebben ostromozta, mint bármelyik el tte szóló prófétatársa. Népe társadalmi és gazdasági életének javulásáért küzdött. Igazságot követelt az egyszer ember részére. Er teljes ellenze volt ugyanakkor minden küls ségesen, formálisan gyakorolt szertartásnak.

M ködésér l egy pár oldalnyi feljegyzés maradt ránk a Bibliából, amelyben megtaláljuk az imént idézett bibliai verset is, amely így hangzik: „Ember, megmutatta neked, hogy mi a jó és mit kíván t led az Úr. Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj a szeretetre és légy alázas Isteneddel szemben.”

Ez egy olyan figyelmeztetés, amelyet minden bizonnal minden ember els hallásra vagy olvasásra megért. És azt mindenki ösztönösen is helyesnek ítéli meg. Márcsak azért is, mert minden egészséges gondolkodású ember képes különbséget tenni a jó és a rossz között. Ennek hallatán nem lehet úgy érvelni, hogy a rossz cselekedet tudatlanságból, részvétlenségb l vagy hanyagságból és halogatásból származik. Isten a kezdetekt l megmutatta az embernek azt, hogy mi a jó, a helyes és az igaz. És azt akarja, hogy mindezt gyakoroljuk és válasszuk azt az életösvényt, amely az általa megjelölt irány felé vezet.

Mikeás a vallás lényegét l idegen szertartások ellen is felemelte szavát. Támadta azt a felfogást, miszerint Isten megelégszik a neki bemutatott, lelket és szívet nélkülöz áldozatokkal. „Mivel menjek elibe az Úrnak? Hajlongjak-e a magasságos Istennek? Ég áldozatokkal menjek elébe, vagy esztend s borjúkkal? Kedvét leli-e az Úr ezernyi kosokban? Vagy tízezer olajpatakokban? Els szülöttemet adjam-e vétkemért? Vagy méhemnek gyümölcsét lelkennek b néért?”

Nem! – mondja határozottan. Mindezek az áldozatok értelmetlenek és értéktelenek. És ezek

„Ember, megmondta neked az Úr, hogy mi a jó...”
Mikeás próféta. Fametszet, Gustave Doré (1832-1883)

után következik a 6. rész 8. versében megfogalmazott igazság, amelyben megvilágosodott gondolatát közli a próféta eképpen:

„Ember, megmondta neked az Úr, hogy mi a jó, és mit kíván t led az Úr! Csak azt, hogy élj törvény szerint, törekedj a szeretetre, és légy alázatos Isteneddel szemben.”

Most, amikor szí hálaadási ünnepünk alkalmából veletek együtt keresem azt, hogy mi az Istennek leginkább tetsző igazi áldozat, amellyel Isten színe elé járulhatunk, eszembe jut egykori gyülekezetem és az is, hogy mit jelentett a „föld népének” életében a hálaadás ünnepe. Mennyire méltósággal tud ünnepelni az a személy, csoport, nép, akik közel élnek a természethez, vagy éppenséggel benne élnek a természetben. Akik márciustól október végéig a földeken dolgoznak, akik ilyenkor hálaadás napján b rük színével is azonosulnak a földdel, amelyb l mindannyian vétettünk, és mélyen barázdált arcuk a föld barázdáltságát tükrözi vissza. Ezért mondom, hogy k azok, akik leginkább érzik azt, hogy miért lehetnek, lehetünk hálásak életünk gazdájának. k tudják igazán annak a szép magyar közmondásnak az igazi jelentését, hogy: Emberé a munka és Istené az áldás!

*

És most tegyük föl magunknak az egyáltalán nem szónoki kérdést: mit jelent nekünk a hálaadás ünnepe, akik itt vagyunk most ebben a templomban, akik itt élünk ebben a városban? Hogyan tudunk hálaadási ünnepet ünnepelni mi, akik ide járultunk az Úr színe elé belvárosi templomunkba, ebbe a számunkra 122 éve oly kedves helyre, amely csupán pár percnyi távolságra van az országháztól. Nekünk vajon van-e miért hálát adni ezen az ünnepen, a teremtés és a termés ünnepe?

Ha így tesszük fel a kérdést, akkor a Teremt iránti hálaadásunk mellé odakerül közös felelősségünk ügye a teremtett világ meg rzésében, védelmében. Mert nekünk rizni és védeni kell a ránk bízott kertet, hogy az el ne gazosodjék, el ne sivatosodjék.

De visszatérve alapkérdésünkre: hogyan és mi módon lehetünk mi városiakok hálásak Istennek, erre a kérdésre egy olvasmányélménnyel szeretnék válaszolni. Fulton Oursler könyvének címe, amelyet nemrég olvastam: Értékes titok. A szerző ebben a könyvben többek között családja dajkájáról ír, aki már anyai nagyapja családjánál is szolgált. S t, az író születésénél is jelen volt, és világra jöttékor segédkezett. Neve: Avaloniai-Tesszalónikai Zsófia-Virginia-Anna-Mária-Cecília és rabszolgának született. Azt írja róla Oursler, hogy nála hálásabb lényt egész életében nem ismert. A következ képpen vall róla egy helyen:

„Emlékszem rá, amint a konyhában ült összefont karokkal, égre emelt tekintettel és fekete szemében ég parázssal mondta: Hálát adok Istennek életem fenntartásáért. „Mit jelent ez?” – kérdeztem én. „Azt, hogy ennem és innom kaptam.” – felelte. „De hát akkor is kaptál volna, ha nem köszönöd meg!” „Ez igaz. De tudod, ha megköszönöm, akkor mindennek jobb íze van.”

Majd étkezés után ezt mondta: „Tudjátok, nagyon érdekes dolog hálát adni. Olyan ez, mint egy játék, és erre engem egy öreg prédikátor tanított. Keresni kell az alkalmat, elébe kell menni minden olyan dolognak, amiért hálásak lehetünk. De vegyük erre vonatkozóan pl. a mai napot. Ébredésem után még egy jó ideig ágyba maradva azon töprengtem, hogy miért is lehetek hálás most Istennek, amikor a konyha fel l megéreztem a frissen főzött kávé illatát, és máris tudtam, hogy miért lehetek hálás. Így imádkoztam: köszönöm Atyám a kávé és annak finom illatát!”

Könyve végén az író arról is szól, hogy jelen volt Anna halálánál. Csendesen nyitott be abba szobába, ahol az egykoron termetes asszony fektült, és aki 40-50 kilóra lefogyva csupán árnyéka volt egykori önmagának. Éppen azon t n dtem, folytatta visszaemlékezését az író, hogy ilyen állapotban, ebben a helyzetben tudna-e, akadhatna-e valami, amiért hálát adhatna az egykori szolga. Akkor, mintha ezt megérezte volna, üveges tekintettel fordult azok felé, akik körülállták betegágyát, és a következ képpen fohászzkodott: „Hálát adok neked Istenem, hogy egész életemben ilyen jó emberekkel, barátokkal, segít társakkal vettél körül és ajándékoztál meg engem.”

Pál apostol Tesszalónikabeliekhez írott levele 5. fejezetében ezt írja: „Mindenkor örüljetek! Szüntelen imádkozzatok! Mindenért hálát adjatok!” Vannak, akik magukévá tudják tenni az apostol tanítását, akik bevették Pál apostol injekcióját, mivel a hála érzete és annak megtapasztalása nem csak átmeneti dolog életükben, hanem állandó folyamatos, és mindig jelen id ben történő cselekedet. Mi magunk, unitárius keresztények egész évben kérünk. Naponta, pl. azt, hogy a jó Isten adja meg nekünk mindennapi kenyerünket. Milyen jó egy évben legalább egyszer, a mai napon hálát adni ajándékaiért. Bárcsak mi is azok közé tartozhatnánk, akik felismerik annak igazát, hogy: „Keresni kell az alkalmat és elébe menni minden olyan dolognak, amelyben hálásak lehetünk.”

Köszönjük meg a jó Istennek ételünket és életünket, hogy annak jobb íze legyen! Most és mindörökké.

Amen.

Gondolatok az egyensúlykeresésről

2012. október 4-e és 7-e között a székelység fő városában, Marosvásárhelyen jártam a budapesti Bartók Béla Egyházközség Perczelné Kozma Flóra N. egyletét képviselő hivatagú delegáció tagjaként, hogy részt vegyek az unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezetek második

Magyarországi résztvevők egy csoportja. (A szerző balról a harmadik.)

világtalálkozóján. (Az első az egyesült államokbeli Houstonban tartották 2009-ben.) Több száz asszony gyűlt ott össze 12 országból, hogy megosszák egymással kipróbált egyensúlykeresési receptjeiket, praktikáikat önmaguk, valamint szűkebb és tágabb közösségeik jobbjá, világunk élhetőbbé tétele céljából. Hogy majd hazatérve, ezekből az elemekből próbálják meg hajdani vajákos, füves asszonyok modern utódaiként kikeverni a gyógyírt a férfi értékek (erő, értelem, racionalitás) túltengése miatt krónikus egyensúlyhiánytól szenved embertársaik számára.

Egymást hallgatva felismerték, hogy tüneti és részleges kezelés helyett az okok feltárására és holisztikus megközelítésre van szükség. Más szóval, az egésztest kell, mégpedig mélységében gyógyítani, nemcsak a testet, hanem a szívet és a lelket is. Mind a három területet, de a megfelelő sorrendben. Különböző hatástalan, esetleg ártalmas is lehet az alkalmazott gyógymód.

Hol kezdjük el? Természetesen az alapoknál, a gyökereknél, melyek meghatározzák a másik két állapotát is. De hol találhatóak ezek az alapok: a testben, a szívben, avagy a lélekben? Erre a kérdésre adott válaszuk egyben jelzi világnézeti elkötelezettségüket is. Ha a testet, a biológiai, anyagi meghatározottságunkat tekintjük elsődlegesnek, akkor ateizmussal párosul

materializmust teszünk magunkévá. Ezt a területet ún. egészséges életmóddal, megfelelő táplálkozással, pihenéssel, szükség esetén gyógyszereléssel lehet karban, tehát egyensúlyban tartani. Ha a szívben indulunk ki szubjektív és változó érzékenységünk, indulataink rabjaivá válhatunk, melyek idővel kibillenthetnek nehezen megszerzett egyensúlyunkból.

Erről az ingatag állapotról mesélt – az egyébként jelen pillanatban választott hivatása, szeretet férj és szép gyerekek adta tökéletes boldogságban, tehát kiegyensúlyozottságban él – Székely Kinga Réka lelkész, hogy régebben mennyire háborgott, ha elvesztette egy-egy szerettét, milyen ádagyöllet támadt a szívében, ha megbántották, mennyire irigykedett másokra, akik nálánál jobb körülmények között éltek. Ez még akkor volt, mielőtt rátalált volna a hit és az értelem fegyverére, a szeretet táplálékára, vagyis elérkezett volna a harmadik szintre, a lélek birodalmába, egy saját szigetre, ahova mindig el lehet vonulni feltöltés céljából, és ahol megzavarhatatlan béke és nyugalom honol. Logikusnak tűnhet, hogy ez az alapja minden tartós egyensúlynak. Legalábbis a hívő ember számára.

Zsófi útítársam találóan állapította meg, hogy mi, Magyarországról érkezett küldöttek „mennyire másképpen közelítünk meg kérdéseket az amerikaiakhoz vagy az erdélyiekhez képest.” Annál sajnálatosabb, hogy köztes álláspontunk, tapasztalataink általánosan nem ismert okokból nem kerülhettek kifejtésre a konferencián.

A 18 tagú delegált résztvevők közül viszont nagyon szép arányban, négyen vállaltak fel és láttak el lelkiismeretesen Nemzetközi Női Testvérek csoportvezetői feladatokat: Orbán Erika, Léta Erika, Szent-Iványi Ilona és Zomboriné dr. Pap Zsófia.

Kissé furcsán éreztem magam, amikor a zárónapon a szervezők felszólították a székely asszonykörök képviselőit, hogy adják át ajándékaikat (csöppnyi korondi csészéket) a külföldi vendégeknek. Szintén szólva, nem éreztem magam külföldinek, ezért nem is kértem a jelképes emléktárgyakból.

Az intenzíven együtt töltött négy nap egyfajta közösséggé kovácsolta azokat, akik azért jöttek, hogy nyitott szívvel és ésszel meghallgassák egymást, és tanuljanak egymástól. Tünde „erőtelmesen” a közös élményekből, Gyopár pedig „megerősítést nyert” attól, hogy „mennyire gondolkodik hasonlóan, és él hasonló értékrenddel”

mint .

A búcsúvacsorán velem szemben ül Vass Zsuzsa lelkesn , a 8. számú kiscsoport irányítója (a kedves, t z r l pattant Imola társaságában) az alábbi megható üzenetet vetette papírra számomra: „Kívánok a hétköznapokra napsütést, ami a lelket is melegíti; álmokat és megvalósításukhoz er t; mosolyt, ami szebbé teszi a szürke hétköznapokat; és hitet, ami mindehhez er t ad. Isten áldja meg!”

Eljutottam hát ahhoz a végponthoz, amit részemr l így összegezhetek: A négy nap szenzációs volt, sokáig nem fogom elfelejteni, a lényegét pedig, remélem, soha.

A „soha” alatt természetesen azt a határt értem, amíg az életem tart. A lényeg pedig a következ . Amikor villámgyorsan változó világban egyensúlyunkat keressük, els sorban a lelket tanácsos er sítünk önmagunkban és halandó társainkban, azt az ember-lelket, amit legpontosabban Weöres Sándor fogalmaz meg, úgy mint „az id beli véges személyiség mögül kibontakozó id tlen végtelenséget”. Ez a lélek

ugyanis egy napon mindnyájunk esetében beleolvad „a kibontakozásra nem szoruló id tlen végtelenségbe” vagyis az Isten-lélekbe. Egy lesz Vele.

Ez a felismerés késztetett arra, hogy a konferencián angolul és magyarul elhangzott szép dalhoz (Come sing a song with me, Jöjj, énekelj velem) hozzátegyek egy fohászokodó és hálaadó befejez strófát, mely így hangzik:

*Add édes Istenünk,
Terjedjen szellemünk,
Viruljon nemzetünk,
Teljes Ember legyünk!*

*A nők kara hív:
Test, lélek és szív.
Tebenned bízunk, bízunk,
Tenéked hálát adunk.*

Hisz Nélküled nem mennénk semmire.

dr. Chehadé Judit

Egy szervezet/közösség emblémájának megtervezésekor a fő cél az, hogy egyetlen képi megjelenítésbe s rítsük annak lényegét, mondanivalóját.

A vizuális tervezés alapvetően kreatív, jobb agyféltekés tevékenység, így igen nagy szerepet játszik benne a tudatalatti. A tervezés folyamata valójában egyfajta meditatív utazás, melynek végén megjelenik mindaz, amit a tervező magában hordoz az adott témával kapcsolatban.

Számomra ezért is volt igen nagy öröm, hogy a Budapesti Unitárius Egyházköz-

ség N egylete engem kért fel erre a feladatra. Bár jómagam nem vagyok unitárius, a közösség törekvéseit és munkáját sok éve kísérem figyelemmel, illetve veszek részt abban, tekintve, hogy párom és lányunk is unitáriusok.

Az embléma elsőre legszembetűnőbb eleme a középen elhelyezett galamb, melyet egyrészt, unitárius címerállatként mindenképp szerettem volna megjeleníteni, másrészt a szelídség, hűség és szeretett szimbólumaként, úgy vélem, híven tükrözi a N egylet alapértékeit. A galamb kiterjesztett szárnyai egyfelől a

befogadást, másrészt a védelmezést jelképezik, illetve utalnak a szabadságra és a szabad gondolkodásra, amely az unitárius vallás szellemiségének lényegét jelentik.

A színek tekintetében a szürkét a méltóság, szerénység, spiritualitás, megbízhatóság és bölcsesség jelképeként választottam. A szürke, a keresztény szimbolikában a lélek halhatatlanságát jelképezi. Mindezt kiegészítve, ellensúlyozva jelenik meg a vörös, a földi élet esszenciájának színeként. A vörös szinte minden kultúrában szakrális jelentéssel bír; a termékenység, a teremtés és az áldozat színe. A vörös és szürke, a test és lélek, az értelem és az ösztön egymástól elszakíthatatlan egységét hivatott ábrázolni.

Szente Mónika

A bels egyensúlyról

Unitárius n konferencia, 2012. október 4. Marosvásárhely

Kedves Egybegy ltek! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Mindenekel tt szeretném megköszönni a kedves és megtisztelt meghívást az unitárius asszonyoknak erre a nagyszabású találkozójára. Azt tapasztalom, hogy ahol értelmes és jószándékú asszonyok gy lnek egybe, annak mindig az az els számú eredménye, hogy egymást meger sítik, felbátorodnak a jóra, és megújult er vel térnek haza otthoni közösségeikbe. Mert mi n k mindig közösségekben gondolkodunk – családban, faluközösségben, munkahelyi közösségben, egyházközösségben, nemzetben. Szerintem ez a Jóisten gondvisel szeretete a világ iránt, a n kön keresztül tartja össze a közösségeket, a családokat.

„Egyensúlykeresés a változó világban” – ezt a témát választották irányadóul a tanácskozás szervezői és engem is arra kértek, err l szóljak néhány szót. Engedjék meg, hogy elmeséljek egy rövid történetet, amely Edisonról, a nagy feltalálóról szól.

Thomas Edison laboratóriuma 1914 decemberében csaknem teljesen a lángok martalékává vált. Edison életm vének nagy része odaveszett. A t zvész tet pontján a feltaláló huszonnégy esztendő fia, Charles az aggodalomtól félrülten rohángászott a füst és törmelék között, míg végre megtalálta az apját a t z közelé-

ben. Arcát vörösre festette a lángok visszfénye, sz haja lobogott a szélben.

— A szívem sajgott érte — számol be az esetr l Charles Edison. — Már nem volt fiatal, s most mindene elpusztult. „Hol van anyád?” kiabálta nekem. „Eredj, keresd meg, hozd ide, soha az életben nem lesz része ehhez hasonló látványban.” Másnap reggel, reményeinek és álmainak üszkös romjai között kószálva, a hatvanhét esztendő s Edison kijelentette: — A katasztrófa legnagyobb haszna, hogy minden tévedésünk elégett. Hála Istennek tiszta lappal indulhatunk újra.

Három héttel a t z után sikerült megszerkesztenie az els fonográfját.

Kedves Hölgyeim! Azért választottam ezt a történetet, mert lelki rokonságot érzek Edisonval. Ha az egyensúlykeresésr l kérdezték volna, talán értetlenül nézett volna a kérdezőre. Azt mondta volna: mit érdekel engem az egyensúly! Pedig, a történet tanulsága szerint nagyon is rendben volt belül. Viselkedése a t zvész idején, vagy azt követően a legnagyobb kiegyensúlyozottságról tanúskodik, irigylésre méltó. Ha engem kérdeznak, én sem keresem az egyensúlyt. Nem érek rá ilyesmikkel foglalkozni. Öt gyereket hozok-viszek iskolába, különórára, zenére, edzésre, hittanra. Egy nagy háztartás gondja-baja nyomja a vállamat, és mert édesanyám már nem él, nem sok segítségre számíthatok. Igyekszem helytállni a számomra kedves közösség, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkájában is. A férjem

megtisztelt feladatköre pedig, akár akarom, akár nem, nagyon sok feladatot ró rám is. Bármit keresünk is, arra mindig sok idő kell fordítani, ez a keresés, a keresgélés jellegzetessége – nekem pedig éppen idő b l van jóval kevesebb, mint amire sokszor szükségem lenne.

Edison történetéb l azonban az is kiviláglik, hogy az a bels nyugodtság, amely egy ilyen személyes katasztrófa idején is meghatározta a viselkedését, honnan ered.

Ez pedig két dolog: er s és meghatározó családi kapcsolatok, rendíthetetlen optimizmus és hogy biztosan tudta, mi a fontos és mi kevésbé. Én nem gondolom, hogy ennyire kiegyensúlyozott lennék, mint Edison. Bizony sokszor kétségbeesem, mérgelek dök, n lévén sírok is olykor.

De ez a három dolog: hogy gyerekeim vannak, hogy igyekszem mindenben megtalálni azt, aminek örülni lehet, és hogy megpróbálom nem összetéveszteni a fontos dolgokat a kevésbé fontosakkal, ezek végül a legnehezebb id szakokon is átlendítenek.

Ami a családot illeti, szerintem jelent ségét még mindig alábecsülik. Nem szeretek és nem is akarok politizálni – ami azt illeti, a mi életünket a politika csak megnehezíti – de azért az még az én figyelmemet sem kerülte el, hogy vannak olyan ideológiai irányok – nem lenne elegáns dolog megnevezni ket – amelyek ezt a hallatlan megtartó er t és értéket, a családot, változatos eszközökkel igyekeznek szétrombolni. Pedig „nem jó

az embernek egyedül”, ahogy a Szentírás mondja. Bizonyára önök ugyanúgy éreznek, mint én: a legfontosabb, ami történt velem az életben, hogy öt gyereknek lehettem az édesanyja. Az egyetlen dolog, amit irigyelni lehettem, azok a lányaink és a fiúink, akik értelmet adnak a mindennapoknak, akik ragaszkodó szeretetükkel engem is és az édesapjukat is megjutalmazták a legnehezebb időkben is, akikre ma már, hogy nagyok, barátként, vitapartnerként, együttgondolkodó társként is számíthatunk. Azt olvastam valahol, hogy teljes munkaidős anyának lenni a legjobban fizetett állás... hiszen a fizetés tiszta szeretet. Ez biztosan így van.

Ugyanakkor, amikor a családra, mint megtartó erőre gondolok, nem csak a gyerekeim, hanem a szüleim és a testvéreim is eszembe jutnak. Édesapám és édesanyám már nem élnek, de azt, aki vagyok, tudlak kaptam ajándékba. Nagy hálával gondolok arra, hogy kötelességtudatra, munkabíráásra, és optimizmusra neveltek. Úgy érzem, nem a semmiből jöttem a világra, hanem az általuk teremtett és erőssé kézzel megtartott családból, és nagyon remélem, hogy ugyanezt adhatjuk tovább a mi gyerekeinknek is.

A család után rögtön az optimizmus történetét fel Edison történetében. Gazdálkodó, földművelő állatokat tartó ember számára – én ilyen családban nőttem fel – az optimizmus szinte kötelező. Hogy is lenne ereje az embernek újra meg újra ugyanazokat a feladatokat ellátni – a legnagyobb zömökben is gondoskodni az állatokról, elhinni, hogy a magból növény lesz, a csemetéből terebélyes fa – ha nem lenne benne töretlen optimizmus. A természet egyébként a betegségek ellen is megvéd, nálunk otthon az volt a családi mondás, hogy „a legjobb orvosok: dr. Elégedettség, dr.

Higgadtság és dr. Jókedv.”

Nagyon szeretem Szabó Magda könyveit, különösen azokat, amelyekben a saját gyerekkoráról, neveltetéséről vall. Puritán, református édesapja és az élet szépségeit mindenben megtalálom, és veszelk édesanyja sajátos életfilozófiával vértette fel a kétsébe írónt. Hoztam t le is egy idézetet, ami számomra sokat jelent:

“Senki sem ígérte, hogy az élet harmonikus, döccen nélküli. Anyám azt mondta, egyet tanulj meg: hétfőn hétfő, kedden kedd. Egyik sem ikerestvér. Hogy mit hoz a kedd, azt ne kezd el siratni félelmedben hétfőn. Hogy mit adhat a kedd, azt ne tervezd hétfőn. Hátha nem hozza be. Az egyik nap ilyen, a másik olyan. Egyetlen egyet kell megjegyezni, ha harmonikusan élni akarsz. Ha jót hoz, akkor józanul viseld, hogy most örömd van. Józanul és fegyelemmel. És ha baj van, azt is viseld józanul és fegyelemmel. Engem erre neveltek.”

Ezt írja tehát Szabó Magda, és én mélységesen egyet tudok érteni ezzel az életfilozófiával, különösen, hogy egyre bonyolultabb életet generálunk saját magunknak.

A harmadik dolog, amiről beszélni szerettem volna, a családon és az optimizmuson túl, annak a szemelvény tartása, hogy mi fontos és mi nem. Ha gyerekeink vannak, tudjuk, hogy kék fontosak. Ha optimisták vagyunk, az szintén arra enged következtetni, hogy az értékrendünk, a magunkban felállított fontossági sorrendben van. Ha nem hiszük el, hogy az értékek, amelyekben hiszünk, relatívak lennének – ezügyben sokan és sokfelé próbálnak bennünket elbizonytalanítani – akkor meg tudjuk rizni magunk és szeretteink lelki nyugalma.

Egy amerikai pszichológus könyvében azt olvastam egyszer,

hogy mindannyiunknak van egy “aggódáspiramisa”, és mindig csak a legfontosabb dolgok miatt aggódunk. Ha eltörök a lábunk, nem aggódunk a fejfájásunk miatt – míg a törött láb össze nem forr. A horkoló férjek csak addig irritálnak bennünket, míg a fürdőszoba lángokban nem áll.

Ha észrevesszük, hogy így m ködünk, rögtön sokkal kevésbé fogunk nyugtalankodni.

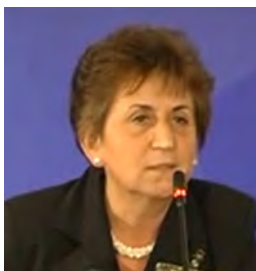
Tudatosan eldönthetjük: senki nem fogja a napomat elrontani. Kiegyezhetünk magunkkal úgy, hogy: “Arrogáns bankalkalmazottak, parkolóőrök, marconarendőrök, citromba harapott pincérlányok nem fogják a napomat megkeseríteni!” Emlékeztessük magunkat arra, hogy a világ drámai eseményeinek tükrében egy udvariatlan pénztárossal való konfliktus nem is annyira drámai!

Nekünk, akik hiszünk egy olyan erőben, amely a világot igazgatja, gondot visel ránk és a világra, és odafigyel ránk, és a tenyerében hordoz a legnehezebb időkben – szóval nekünk, istenhív embereknek tulajdonképpen könnyű dolgunk van, ami az értékrendünket, vagy a lelki egyensúlyt illeti. Mégiscsak van egy nagy segítségünk, a hitünk, és a hitünk által meghatározott értékrendünk. Én úgy hiszem, ez a Gondviselés kegyelme az életünkben.

Kedves Egybegyűltek, Kedves Hölgyek!

Sok szeretettel kívánok mindannyiunknak hasznos és felemelő tanácskozást a következő napokra, és hogy az itt összegyűjtött örömeim és erősségek vigyenek haza sokat, mert közösségeinknek itt a Kárpát-medencében különösen is nagy szüksége van most minden örömmorzására, és kiegyensúlyozott, biztos értékrend asszonyokra és férfiakra. Sok erősséget kívánok ehhez!

Gondolatok a második világtalálkozó után

Talán nem véletlen, hogy az unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezetünk második világtalálkozóját Marosvásárhelyen, abban a városban szerveztük meg, ahol 1571-ben – az 1568-as tordai országgyűlési határozat után három évvel – a lelkiismereti és vallásszabadság törvényét megerősítették. 2009-ben, három évvel ezelőtt Houstonban Barbara Kres Beach, Cathy Cordes és Laura Nagel irányításával szerveződött az első világtalálkozó, több mint hatszáz résztvevővel. Mindkettő sikeresnek nevezhető. De hogyan is kezdődött?

Magam is részt vettem az első találkozón, és merem nagyot álmodni. Egy ember álmodozása azonban egymagában nehezen lehet sikertörténet. Társak kellettek, csapat és kitartás. Nem fogadta nagy lelkesedés az álmomat. Kezdetben egyedül Páll Krisztina hitte, hogy erre itt Erdélyben szükség van. A kilátástalanság lassan passzív dióház effektussá alakul, és kiki a maga gondoljaival tele világába menekülve nem igazán mutat érdeklődést a közösség sorsa iránt. Nem mondok újat, ha azt mondom, hogy minden változó, semmi nem statikus ebben a világban. Mi is változunk. A Kelet-Európában élő ember gyakran jelenti ki, hogy rossz a médián és a személyes megtapasztaláson keresztül beáramló nyugati énközpontú magatartásmodell. Miért? Mert az énközpontúság lassan már önző, „csak az én érdekem fontos” történetté alakul. Erre csak két magyarázatot említenék: van aki úgy nyugtázza ennek a magatartásformának a népszerűségét, hogy a közösség jelentősége csak vallásos kamu, vagy aki több évtizeden át nyögte a kommunista közösségi modell személytípó, agymosó nyomorát annak nehéz megmagyarázni, hogy mégiscsak a közösség a megtartó erőnk. Miért volt hát szükség egy ilyen jellegű találkozóra?

Először is azért, hogy türelmesen végighallgassam a másik legnagyobb gondját – és meg is hallom nem csak hallgatom.

Aztán azért, hogy a lelkesedés átragadjon, és cselekvő képes tömeghullámmá alakuljon. Hogy ki tudjunk lépni a passzív, kötelességtudó közösségi tag szerepkörből, és akarjunk többek lenni.

Azért is szükséges a világok találkozása, mert ebben a virtuális mindent egy kattintással elintéző világban olyan világhálót szeretnénk létrehozni, amelyik nem automatikus válaszok küldésére hivatott, hanem igazi szív-lélek kommunikációra. Ennek a létjogosultságát, fontosságát azonban időről időre meg kell erősíteni a személyes találkozás. És ez a legfontosabb.

Megfogni egymás kezét és meglátni a másik szemének az igazát, azt ami belülről árad, legyen az szeretet vagy megjátszott kedvesség, esetleg pillanatnyi elfogadás, fáradtság, kétségbeesés vagy öröm.

Ezekhez társul a hit. Milyen a hitéletem? Segít engem lelki békém megtalálásában, vagy csak egy lehetőség tartozni valahová; vagy még az sem, csak egy automatikus pótcselekvés, mert ezt láttam a szüleimtől, vagy mert ezt látom a barátoktól? Elrevisz a hitéletem vagy visszahúzó? Igazán miben is hiszek, és valóban hiszek, vagy csak elhitem magammal, hogy hiszek valamiben?

A lelkiek mellett a tanulás, ami a találkozás szellemi kenyeré volt. Ezért olyan eladókra volt szükség, akik hitelesek, az illető tudományágban eredményt értek el, de ki tudtak lépni a tudományvilágából és úgy akartak a testvéreikhez szólni, hogy eladásuk érthető ritka lehet séget kínáljon mindenki számára.

Végül pedig a hogyan tovább kérdésre a válasz keresése. Ezt szolgálta a nemzetközi testvérek (global sisters group) kiscsoportos programja. 12 kiscsoport naponta találkozott és azt vizsgálta, hogy a közösségekben, ahová tartozik ki milyen problémákkal küzd, ugyanakkor hogyan helyezi ezeket a problémákat a társadalom általános problémáiba, és milyen alternatív megoldásokra lát lehetőséget hahatni ilyen.

Nem véletlenül volt a találkozó és konferencia címe egyensúlykeresés változó világunkban. Amerikai partnereink először nem lelkesedtek ezért a címért, mivel ez a téma Amerikában már sok évvel ezelőtt úgymond lecsengett. Mi erdélyiek kitarotunk amellett, hogy az egyensúlykeresés nem egy gyönyörűen megtervezett dekoráció, amit kitűzök a szobám falára, és az ott változatlanul biztosítja számomra életem békéjét, hanem olyan célja az életemnek, ami tőllem függetlenül is változik. Engem, az egyént új kihívások elé állít, és ezek a kihívások mindig nagy próbatételek, mert nem csak én irányítom azokat.

Nem volt könnyű olyan programot összeállítani, hogy mindenki találjon benne olyant, ami érdeklődési körének igényeit kielégíti. Mindenki arra várt, hogy személyesen hozzá is szóljon a rendezvény. A résztvevők között volt háziasszony, világhírű hegedűművész, orvos, teológiai tudományokkal foglalkozó lelkész, pszichológus, biokémikus, közgazdász, üzletasszony, neves médiaszakember, néprajzkutató, jogász, tudományos akadémia munkatársa, békeharcos, nyelvész és még sorolhatnám tovább. Mindenki elvárásokkal érkezett és mindenki egyformán jogot formált elvárásaihoz. Képzeld el, hogy a demokrácia alapelveire utalva azt mondom a kigyónak, hogy

magas térdemeléssel ugrálja körül az elefántot, az elefántnak, hogy másszon fel a fa tetejére vagy a nyuszinak, hogy birkózzon meg az elefánttal. Lehet mindenkinek sikerélménye? Igen, ha odafigyelnek egymásra, ha meglátják a másokban azt a zsenialitást, ami csak az övé, és ezt kell képpen értékelik. Ha csapattá alakulnak, türelemmel és szinte elismeréssel méltányolják egymás tudását és képességeit. Azt gondolom, hogy ezen a találkozón ez megtörtént.

Az elmúlt két év szervezési folyamatában nagyon sokmindennel találkoztunk: pénzühiány, kulturális különbségek szülte nézetkülönbségek, akadályozás, sértés, bosszú, rosszindulat, nekem most nincs idem szülte halogatás, a helyi bürokrácia, a szervező bizottság szétszórtsága ország- és világszerte, de ugyanakkor megértés, szeretet, segítőkészség, anyagi támogatás, éjszakai áldozatos munkavállalás, építészandékú jó tanácsok és sok jó ember bátorító, kedves mosolya.

Meggondolatlanság lenne kijelenteni, hogy a találkozó minden célját elérte, ellenben kijelenthetjük, hogy elérte azokat a célokat, melyek egy találkozással megvalósíthatóak voltak.

A találkozón született statisztika szerint 2009-ben a megélhetés, nevelés és egészség, a nem reprodukív jogai, a gyermekek és a nem elleni erőszak jelentettek prioritást a megoldandó problémák körében. Most,

2012-ben a nem úgy gondolták, hogy a család és munkahely közötti egyensúly megteremtése, a cselekvőképesség és vezetői szerepek vállalása, harmadiknak pedig az értékviselés és utánpótlás a közösségekben azok a problémák, amikért tenni kell valamit. Ezeknek a problémáknak az orvoslására már akciótervek is születtek. A kiscsoportvezetőket most ezeket az adatokat újra megvizsgálva az akciótervek tökéletesítésén dolgoznak. Ugyanakkor kidolgoznak egy olyan stratégiát, aminek segítségével ezek a tervek 2013-ban megvalósíthatóak lesznek. A munka tehát folytatódik. A kommunikációs-kapcsolattartó világháló létrehozásán is dolgoznak a szakemberek. Terveink szerint hamarosan mindenki képes lesz. Csak azt kívánjuk, hogy életben maradjon.

A houstoni álmot most már kétféleképpen kellene tovább álmodjuk, ki-ki a maga közösségében hasznosítva a tapasztalatokat. A találkozó elindított a keresés útján és merem remélni, hogy a búcsúzás csak hazatérést jelentett, de nem elszakadást. A híd, amit 2009-ben kezdtünk építeni a föld és az ég között. Hiszem, hogy ezek a találkozók lehetnének biztosítanak arra, hogy a világon éljen unitárius, unitárius-univerzalista nem összefogása, építő jellegű szándéka segítőkész lesz, hogy a világot jobbat, szebbé varázsoljuk és Földünknek ne vérszívói, hanem megtartói legyünk.

Összejönni – ez a kezdet. Együtt maradni – haladás. Együtt dolgozni – siker” (Henry Ford) mottójával kaptuk kézbe a programfüzetet, mely az Egyensúlykeresés változó világunkban címmel 2012. október 4-7. Marosvásárhelyen, a Grand szállodában, a Kultúrpalotában, az unitárius templomban megrendezésre került unitárius, unitárius univerzalista és más felekezetek nem második világtalálkozójának mindennapjait segített igazgatni, s mely találkozó élményében szeretnék osztozni kedves olvasóinkkal.

Köszönettel és hálával tartozom a meghívásért, a szép környezetért, a szervezésért, az erőfeszítésért, melyet értünk tettek mindazok, akik el készítettek, akik folyamatosan figyelték ránk, akik tanítottak, és akik biztosították az anyagi háttérrel. Nagy öröm volt, hogy részt vehettem.

Nagy Gizella, a SICUW elnöke a marosvásárhelyi megnyitó szavaiban ezt idézte: „közülünk senki sem képes egyedül mindent megoldani ebben a világban, de valamit egyenként mind képesek vagyunk megtenni”, majd hozzátette saját kívánalmát, hogy találja meg min-

denki azt az üzenetet, amelyet magával vihet, és nehéz napokon erőt meríthet belőle... Legyen ez a találkozó alkalomadtán irányító, és segítsen minket megtalálni az egyensúlyt változó világunkban!”

Ha semmi más nem történt volna ezen a találkozón mint az, hogy megtaláljuk azt az üzenetet, amit magunkkal hozhattunk, már megértte. De ennél sokkal fontosabb és értékesebb dolgok történtek.

Voltak csodálatos előadások, találkozások, beszélgetések, ismerkedések és olyan nem helymunkák, melyek rádöbentettek, milyen nagy szükség lenne többször esélyt, lehet séget adni azoknak a nemeknek, akik szívügyüknek tartják, és szívesen tesznek egy-egy közösségért, egyesületért. Arra, hogy megfogalmazhassák, megtanulhassák, hogyan lehet vezetni és tanítani csoportban, hogyan tudnak „nem maguk megváltozni”, ahhoz, hogy változtathassanak – fogalmazott Barbara Kres Beach, az ICUW elnöke.

Ez kezdete volt annak, hogyan tanulhatunk. Bizonyára mindenki elvitte magával a nem helymunkák során szerzett tudást, tapasztalatot,

érzést, de ahhoz, hogy ezt fel tudja használni a saját környezetében, kamatoztatni tudja amit hallott, még több ilyen találkozóra lenne szükség.

Abban bízva, hogy még lesznek olyan remek vállalkozó szellemű nem, akik felvállalják a harmadik ilyen találkozó szervezését, szívesen állok melléjük, és vállvetve segítem, hogy Magyarországon is helyet adjunk egy nemzetközi nagy szervezést igénylő találkozóknak és elénekelhessük ismét Carolyn McDade 1976-os dalát, melyet minden nap együtt énekelünk angolul és magyarul. Szövege oly egyszer és csodálatos élményt nyújtó, elgondolkodtató... Néha elég csak együtt énekelni.

*Jöjj, énekelj velem,
Jöjj, énekelj velem,
Jöjj, énekelj velem,
Egy dalt, ami rólunk szól.
Erőt ad nekem,
ha együtt vagy velem.
Remény vagy nekem,
nekem, a magányos éjeken.
(...)*

*Kiss Tünde
Hódmezővásárhelyről*

Health and Unitarian Growth in Europe

Egészség és fejlődés az európai unitárius közösségekben

ICUU tanácskozás, Augusztus 31 - Szeptember 3, 2012., Kolozsvár, Románia

Az Unitárius Univerzalisták Nemzetközi Tanácsát alkotó közösségek képviselői első alkalommal tartották összejevetelüket a világnak ezen a felén, Kolozsváron. A tanácskozásra Anglia, Ausztria, Bulgária, Dánia, az Európai Unitárius Univerzalisták (EUU), Finnország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, és Románia unitárius közösségeiből érkeztek résztvevők.

A szeptember hónapban megtartott eseménynek a Magyar Unitárius Egyház kolozsvári történelmi központja adott otthont. A program fő témája az európai unitárius és unitárius-univerzalista közösségek állapota és fenntarthatósága volt, ezen belül megvizsgálta a fejlődési lehetőségeket, felhasználva a megalakuló ICUU csoportok által kipróbált eszközöket és modelleket. A munkaértekezlet segítséget kívánt nyújtani a tagcsoportoknak, hogy felmérjék:

- A vallásos életük minőségét;
- A különböző szervezeti formák erősségeit;
- A szellemi vezetés szükségességét;
- A pénzügyi alap és források bővítésének lehetőségét.

Európában az unitárius univerzalista csoportok eltérő körülmények között, különböző szervezeti formában élnek, és más-más fejlődési szinten tartanak. Az összejevetel célja: segíteni a résztvevőket abban, hogy megismerjék egymás erősségeit és lehetőségeit; ebből kiindulva felvállalják a kihívásokat és tervet dolgozzanak ki; valamint további cél volt, hogy a különböző országokban élő csoportok világos képet kapjanak arról, hogyan támogathatják egymást mindezek megvalósításában.

A résztvevők három napot töltöttek kisebb és nagyobb munkacsoportokba csoportosulva, egyesek országonként mások érdeklődési körönként. A helyi vagy nemzeti közösség állapotát térképeken, szervezeti diagrammokkal szemléltették; az erősségekre vagy hiányosságokra utaló jegyeket, külső lehetőségeket illetve veszélyeket listákon sorolták fel. (Ezekről a diagrammokról egy részletes beszámolóban másolatokat közlünk.)

Szemléletes gyakorlatok ösztönözték a csoportokat, hogy felmérjék mit értenek a küldetés vala-

mint a szellemi egészség fogalma alatt, és mennyire voltak hatékonyak ezek elérésében. Végül a csoportok egy összegző listát állítottak fel azokról a szükségletekről, amelyeket közösen tartottak. A Közösségi Hatékonyság Építés egyik módszerét, az ún. „pair-wise ranking” módszert [prioritás-párosításnak fordítható] használtuk a központi szükségletek rangsorolásában, amelyet szavazás nélküli megbeszélés folyamán vitattunk meg. A munkacsoportok később megállapították melyek azok a szükségletek, amelyeket első sorban ki kell elégíteni, tervet fogalmaztak meg, és elkötelezték magukat annak megvalósítására.

A programban a munka mellett szerepelt a minden napos reggeli és esti szellemi gyakorlat, meditáció; részt vettünk egy különleges vasárnap-i istentiszteleten az egyházi központ közvetlen közelében lévő templomban, és végül, az utolsó napon meglátogattuk a tordai történelmi emlékhelyet és egy egyházközséget. A korán érkeztek dévai zárandoklaton is részt vettek.

A tanácskozás kiválóan sikerült. Nagyon jó volt a részvételi hajlandóság, és jók voltak a megbeszélések, melyek alapján újabb elképzelést kaptunk az Európában élő csoportok hasonlóságairól és különbségeiről. A résztvevők között voltak olyanok, akik a nemzetközi unitárius-univerzalista közösségben régi múlttal rendelkeznek, és olyanok, akiknek ez volt az első alkalom. Figyelemre méltó volt a néhány fiatal felnőtt (18-35) részvétele.

A program folyamán ugyanakkor az is kiderült, hogy a Közösségi Hatékonyság Építés modellnek korlátai is vannak, ugyanis nem ilyen körülményekre tervezték. Sokkal nehezebb azt multikulturális környezetben és/vagy olyan

helyzetben alkalmazni, ahol a „közösség” egy-nél több helyszínt, nyelvet, stb. jelent, ennek ellenére ez a modell nagyon jó eredményt hozott, és különféle módszert nyújtott mindenik csoportnak otthoni használatra is.

Többször is említésre került a tanácskozás folyamán, hogy a szám- és szerkezetbeli különbségek az európai csoportoknál jelentősek, a nagy szervezetektől a kisebb, alakulófélben lévő csoportokig. Továbbá, vannak olyan, már régiséggel rendelkező csoportok, amelyek még mindig alakulófélben lévőnek számítanak a mi mércénk szerint. Ezek a különbségek kihívást és lehetőséget is jelentenek egyúttal az európai unitáriusok és unitárius univerzalisták együttműködésében.

Az európai közösségek kapcsolataiban felmerülő szükségletek között említésre kerültek:

- Információcsere – alapvető tájékoztatás, a változatos teológiai irodalom közlése
- Fordítások – alapvető unitárius-univerzalista információk és anyagok
- Vezetési és más szakmai képzés – szertartások, közösségfejlesztés, elkötelezett önkéntesek, világi vezetők, lelkipásztori gondozás, média
- Magányos tagokkal való kapcsolat biztosítása – válaszadás a keresőknek, lelkipásztori gondozásuk
- Nagyobb láthatóság
- Fiatalok és gyerekek – valláserkölcsei nevelés, táborok
- Identitás és célkitűzések meghatározása – kik vagyunk, mit jelent számunkra az unitárius-univerzalizmus
- Nemzetközi cserekapcsolatok ápolása – több testvér-egylekezeti kapcsolat alapítása, kisebb

csoportok felkarolása a nagyobbak által, lelkészek és oktatók cseréje, lelkipásztori gondozás

- Pénzalapgyűjtés / költségvetés készítés / pénzügyi tervezés – a csoport egyensúlyának megőrzése érdekében

- Európai oktatás – regionális tanfolyamok, oktatás, on-line szemináriumok

A prioritás párosítási gyakorlat során a következők nyertek elsőbbséget:

1. Nemzetközi cserekapcsolatok további ápolása

2. Magányos tagokkal való kapcsolat biztosítása

3. Identitás meghatározása ÉS vezetők képzése

A tervek megvalósításának középpontjában a webes és elektronikus eszközök álltak, melyek a további kapcsolattartás és fejlődés számára keretet nyújtanak. Közös megegyezés volt a tekintetben, hol tud vagy nem tud az ICUU ezen a téren segítséget nyújtani, illetve mi az, amit a csoportok együttműködve kell biztosítani. Az ICUU vállalta a koordinációt és támogatást a weboldal fejlesztésben, a címjegyzék vezetésében valamint a webes távoktatást.

Ennek a tanácskozásnak a hatása jelentős lehet az ICUU csoportok egészsége és az unitarizmus Európában való terjedése szempontjából, de ez attól is függ, hogy a továbbiakban a tagok mennyiben veszik hasznát a találkozás nyújtotta ismereteknek. Egyes résztvevők már elkezdték a tervek megvalósítását, ami az ICUU számára biztató jel.

*Steve Dick lelkész
ICUU ügyvezető titkára*

(Fordítás: Gazdag Árpád)

Rég nem volt szüink ennyire szép és kellemes, nyári napokat idéz meleggel.

Egyházközsegi és társadalmi eseményekben egyaránt a szokásnak megfelel en volt részünk. Szeptember 16-án megtartottuk a hittanos évnnyitót, amelyen a két, nyáron konfirmált lány, Korcsok Klára és Kovács Laura „szolgált”. Szeretettelvédséggel és tombolázással zártuk.

Szeptember 23-án, egyetemes egyházunk ünnepén vettünk részt Hódmez vásárhelyen, amikor fel-

mint Gyulán, a Pándy Kálmán Megyei Kórház Ökumenikus Kápolnájában 37-en éltünk úrvacsorával. Ez utóbbi istentiszteleten vett el ször úrvacsorát Fazekas Csenge hittanos növendék Farkas-halomról, miután hitér l vallást tett emlékezetes konfirmáció kere-tében.

Október 1-jén Budapesten átvettük Gazdag Árpád el adó tanácsossal a Dr. Lipcsey Ildikó, neves történész hagyatékát, az ingatlan kulcsait. A szép helyen, a XI. kerületben, a Brassó utcában található

tem meg elmenni.

Október 6-án részt vettünk a városi megemlékezésen az „Aradi 13 Vértanú Emléknapja” alkalmával, amely egy elég lélektelen rendezvény (kivéve a reformátusok szereplése) azóta, amióta kivették az egyházközsegek kezéb l a nagy ünnepeink ökumenikus megrendezését.

Október 7-én templomunkban méltó m soros istentiszteletet tartottunk a vértanúk emléknapi versekkel, szavalatokkal, virágzással a templomkertbeli emlékm vüknél.

Október 7-én volt az egykori testvérgyülekezetünk, Nyáradszereda új templomának a felszentelése, amelyre mi is 100.000 forintot adományoztunk, a lelkész és gyülekezetete.

Az ünnepegen nem voltunk ott, de küldtünk egy levelet, amit Szent-Iványi Ilona felolvasott.

Október 11-én hivatalos voltam Debrecenben az ENSZ Társaság által szervezett el adásra.

Október 13-án Budapesten vettünk részt a választásokat el készí-t lelkészi értekezleten.

Október 14-én Váncsodon, gyülekezetünk és vallásunk kedves barátja, Dr. Hermanné Frenzel Erzsébet református lelkész 20 éves jubileumán végeztem szószéki szolgálatos és verses-énekes m sorral köszöntöttük feleségemmel a zsúfolásig megtelt templomban.

Október 18-ra hivatalos voltam az ENSZ Társaság budapesti el - adására, amit Tóth Tibor, ENSZ f titkár-helyettes, nagykövet tartott „Az atomcsend-szerz és szervezete” címmel.

Október 20-án, délel tt 11 órakor Darvason végeztünk temetési szertartást. Utolsó útjára kísértük Angyal Lajosné Brezina Katalin, 86 évet élt katolikus testvérünket, akinek férjét 10 évvel ezel tt búcsúztattuk. Nagyszámú résztvev búcsúztatta az elhunytat. Két lánya közül az egyiket még 1992-ben el kellett temesse, a másik a messzi Kanadába szakadt családjával.

Hittanos évnnyitó: hittanosok, szeptember 17-én

avattuk a kívül-belül teljesen felújított templomot sok érdekl d részvételével.

Szeptember 24-én a helyi Hegyesi János Városi Könyvtárban részt vettem „Az egyházak szerepe a mai magyar társadalomban” cím interaktív beszélgetésen Dénes Zoltán katolikus plébános, egyetemi tanár, Tóth Zoltán református lelkipásztor és H se József katolikus paptestvérem társaságában. Nagyon érdekes kihívás volt ez az ökumenikus beszélgetés.

Szeptember 27-én Gyomaendr - dön több száz nyugdíjas jelenlétében köszöntöttük a megjelent klubjaink tagjait énekekkel, verssel az el rehozott Id sek Világnapja alkalmából.

Szeptember 30-án, az szi Hálaadás ünnepén itthon és a Hajnal István Id sek Otthonában, vala-

ingatlant a katolikus történész e sorok írójával 2001-t l tartott és ápoltt kapcsolat eredményeként adományozta az egyházunkra, hogy segítsen Füzesgyarmaton papilakot építeni. Ildikó hosszú éveken át volt az Erdélyi Szövetség elnöke, amelynek vezetésébe szerény személyemet is beválasztotta. Legyen áldott az adományozó emléke!

Október 3-án hivatalos voltam a Bibliaalapítvány kuratóriumi ülésére, de nem tudtam elmenni, mert ugyanazon a napon a Szeghalmi Rend rkapitányság vezet je füzesgyarmati el adására (biztonság, védekezés, stb.) voltunk hivatalosak egyházközsegi vezet ként is.

Október 5-én a budapesti Kerepesi úti Emlékkertben volt az erdélyi neves szobrász, Vida Árpád emlékm vének avatása, a hova Léta Sándor lelkész társamat kér-

Adjon a jó Isten vigasztalást a baráti családnak, az elköltözöttnek pedig csendes pihenést.

Ugyanaznap délután 2 órakor kezdött a Tóth Zoltán megválasztott református lelkésznek a bekiktatása. A szószéki szolgálatot Dr. Bölcskei Gusztáv püspök végezte. Gyülekezetünk részér l köszöntötem a szolgatársat, akit megajándékoztunk egy új Károli-bibliával. Hosszú, eredményes szolgálatot kívánunk a négygyermekes családnak, ahol az édesanya is lelkész.

Még volt egy szolgálat aznap délután 5 órakor Karcagon. A Magyar Nemzet rség tartotta országos állománygy lését az 1956-os forradalomra és szabadságharcra emlékezve. Minket kértek fel a lelkészi szolgálat elvégzésére egy történelmi el adás és egy élménybeszámoló után. Az emlékezés keretében adományozták e sorok írójának a nemzet ri ezredesi rangot, a lelkészi munka mellett, a magyarság, a nemzeti öntudat er sítéséért végzett munkáért.

Október 21-én templomunkban az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékéhez méltó istentiszteletet tartottunk hittanosaink, dalárdistáink, presbitereink el adásaival, énekeivel, szavalaival. Az ökumenikus emlékestentisztelet élményét emelték Tóth Zoltán református lelkész és H se József katolikus paptársam megemlékezés gondolatai. Az istentisztelet után

elhelyeztük virágainkat az 1956-os emlékm re és a Gimes Miklós vértanú emléktáblájára.

Október 23-án délután részt vettem a városi rendezvényen, ahol az el adás és m sor meghallgatása után virágot helyeztünk és gyertyát gyújtottunk az '56-os kopjafánál.

Október 25-én, csütörtökön jelen voltam Dr. ze Sándor történész a Pázmány Péter Katolikus egyetemen és édesanyja, ze Sándorné, székkutasi tanítón könyvének bemutatóján. A „Sárréti sasok” cím könyv b séges anyagot tartalmaz a füzesyarmati nemzeti ellenállási mozgalom résztvev ir l, elítéltejr l, elhurcoltjairól 1948-1953 között.

Unitáriusok is vettek részt ebben, vezet jükkel, néhai Bajor János lelkésszel és másokkal.

Egyházunk is megvásárolt elnökségi döntés alapján 10 példányt ebb l az értékes könyvb l, amelyben a fentiek mellett szó esik az egyházközségünk megalakulásáról, mai helyzetér l.

Október 27-én tartotta egyházkerületünk els közgy lését, amelynek egyetlen napirendje a kit zött választások megtartása volt. E sorok írója 12 év, a fels szint vezetésben való részvétele után visszavonult, nem vállalt jelölést semmilyen tisztségre az elkövetkezend id szakra. Füzesyarmaton igyekszünk folytatni azt a munkát, amit eddig is végeztünk.

Október 28-án az istentiszteleten az ünnephez méltóan megemlékeztünk a Reformációról.

Ugyanaznap délután istentiszteletet tartottunk a helyi Hajnal István Id sek Otthonában.

Október 29-én nagy öröm érte a lelkészi családot! Isten segédelmével megszületett harmadik unokánk Zita lányunk családjában, aki Flóra Kitti nevet kapja a keresztségben.

Isten áldja meg és tartsa meg a bátor kis családot, adjon er t, egészséget, sok örömet.

November 1-jén, délután 3 órától istentisztelet keretében emlékeztünk halottainkra.

November 4-én nagy napja volt a gyülekezetnek. A nemzetnek ezen a gyásznapiján is emlékeztünk nem csak az '56-os forradalom és szabadságharc eltiprására, áldozataira, hanem saját halottainkra, hitel deinkre, mártírjainkra. Ezt az istentiszteletet az MRI Kossuth adója egyenes adásban közvetítette templomunkból délel tt 10 órai kezdettel.

Már a negyvenet meghaladja a különböző rádiós és tv adások száma kis gyülekezetünk b l!

Novemberben még sok alkalom lesz mind vallási mind társadalmi életünkben, amelyeknek megtartásához, megszervezéséhez kérjük a minden áldások adójának, Istennek segítségét.

Füzesyarmatiak az október 6-i megemlékezésen

„Ott lesz az én nevem!”

Megújult a hódmezővásárhelyi templom

Több mint 100 éve, 1910-ben Kovács József hódmezővásárhelyi polgár 7900 koronát adományozott az unitárius templom felépítésének céljára, s fáradhatatlan munkával összegyűjtötte a cél megvalósításához szükséges pénzt, összesen 55 ezer koronát.

Az épület évtizedek múlva romlani kezdett, hiszen 1945 után lehetetlen volt elteremteni az állagmegóváshoz szükséges anyagiakat. A teljes pusztulástól az 1980-as években dr. Erdős Mihály és dr. Benczédi Ferenc mentették meg, hazai és külföldi kapcsolataik felhasználásával összegyűjtve a munkálatok fedezetét. A templom pusztulása azonban nem állt meg, csak némileg lassabb lett.

Kiss Mihály lelkész 1986-ban kezdte meg itt szolgálatát. Családjával együtt Csókfalváról érkezett Hódmezővásárhelyre. Rengeteg nehézséggel kellett megküzdenie, s nem csak a beilleszkedés, a gyülekezet összefogása tette próbára, hanem a templom állapota is. Felpúposodott kövezet, törött ablakok, belsős és külsős romok jellemezték a város egykor egyik legszebb épületét.

Reménytelennek látszott a helyzetet változtatni. A feladat azonban emberére talált Kiss Mihályban, aki nem nyugodott bele a kilátástalanságba. Ha Kovács József személyében a templomépítést tiszteli az utókor, akkor a jelenlegi lelkészében az újjáépítést illeti meg az elismerés. Talpalt, levelezett, kért, szervezett, majd 2007-ben saját kezébe látott hozzá belül a vakolat levereéséhez, másfél méter magasságig, leszerelte a padokat, feltörte az aljzatbetont. A felújítás tehát megkezdődött, a belső rész 2009-re el is készült. Az októberben megtartott hálaadó istentisztelet már egy gyönyörűen helyreállított templomban történt, amelybe új, nagyszerű iparművészeti munkával elkészített színes üvegablakon ragyogott be a napfény.

A munka szerencsére nem állt meg itt, hanem ígéretesen folytatódott. Megkezdődött a külsős helyreállítás. A lelkész felkutatta az eredeti tervrajzokat, amelyeken 1910. január 5-i dátummal szerepelnek az akkori építők elképzelései. Nagy segítség volt ez az eredeti állapot helyreállításában. A Kerámiaház Kft. kivitelezésében, Kardos Imre ügyvezető irányításával a templomsüvegterv teljes körű felújítás történt. Restaurálták

Ünnepi pillanat

A 36 méter magas, karcsú torony

a díszeket, némelyiket újra is öntötték. Megújult a négy szalugáteres ablak és a bejárati ajtók is. A templom körül járda épült.

Ami a munkálatok fedezetét illeti, 5 milliót sikerült szerezni a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium pályázatán, 12 milliót pedig a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete biztosított. Az anyagiak elteremtésében Elekes Botond fő gondnoknak jelentős szerepe volt.

Az összes ráfordítás a kezdettől a befejezésig közel 40 millió forint. Ilyen méretű felújítási munkát az elmúlt száz év alatt nem végeztek az épületen.

*

Két évvel az épület centenáriuma után, szeptember 23-án hálaadó istentisztelet keretében ünnepelte a gyülekezet és a város a vásárhelyi templom felújításának befejezését. Kiss Mihály imáját követően Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspökének ünnepi beszéde hangzott el. Az úrvacsorai ágendát Káoszoni József, mb. főjegyző mondta. Az eseményt ének és hangszeres zene tette még ünnepibbé.

A hódmezővásárhelyi unitárius templom kulturális örökségünk része, karcsú tornya, amelyet felújított toronydísz koronáz, 36 méter magasból csillan meg.

Akik pedig imádkozni térnek be a falak közé, elmondhatják az ünnepi beszédben idézett sorokat a Királyok Könyvéből: „Nézz nyitott szemmel erre a házra éjjel és nappal, arra a helyre, amelyről ezt mondtad: Ott lesz az én nevem!”

Királyhegyi Ottília

Tisztelt Ünnepl Gyülekezet!
Kedves testvéreim! Minden embert jó érzéssel tölt el, ha sikerül valamit befejezni. Különös örömet és nyugalmat érzek a mai napon, ugyanis sikerült egy régebben hozott vállalásomat teljesítenem. Pontban három évvel ezelőtti hálaadáskor, amikor a templom belső felújítását, gyakorlatilag Isten házána újbóli használatba vételét ünnepeltük, akkor ígértem meg nektek, hogy amint lehet ségünk lesz rá, folytatni fogjuk a munkálatokat és a templom külső felületeit is rendbe tesszük. Akkor sem blöfföltem, kijelentésem nem egy egyházipolitikus populista ígérgetése volt. Tudtam, amit ígértem, azt hamarosan megvalósítjuk, ugyanis ez a mi kötelességünk. Száz éve eleink pénzt és munkát nem kímélve felépítették a Kárpát-medence egyik legszebb unitárius szentélyét, nekünk, utódoknak „logikus” kötelességünk, hogy meg- rizzük egyházunknak és a szélesebb közönségnek, bátran mondhatjuk, hogy a városnak ezt a gyönyörű épített örökségünket.

Kedves testvéreim!

Ma reggel, amikor körbejártam az épületet, megnyugodtam. Éreztem, megérte befektetni azt a sok pénzt és munkát az építkezésbe. Gyönyörű lett a templom! Meggyőződésem, hogy erőfeszítéseinket nem a kiadás, hanem a megtérül befektetések sorába kell

elkönyveljük!

Az építkezés eltt és közben többen tették fel a kérdést, miért fordítunk közel negyven millió forintot egy olyan templom rendbetételére, ami jelenleg egy kis gyülekezet otthona. A forráshiányos időkben miért nem másra és máshol hasznosítjuk pénzünket?

Az előbbiekben röviden már kifejtettem egyik érveimet, de engedjétek meg, hogy más megközelítésben is rámutassak döntésünk helyességére.

Az utóbbi időkben sokat töprengtem azon, hogy miért járunk templomba? Milyen motiváció, milyen elvárás visel bennünket az Úr valamelyik házába? Mi az, amiről azt gondoljuk, hogy csak itt kaphatjuk meg? Azt gondolom, kedves testvéreim, hogy a keresztyény és nem keresztyény gyülekezetek nagy erőssége a közösségi élmény, az együttléti varázsa. Nyilván fontosak a többnyire szüleinktől „örökölt” vallásunk hitelvei, amelyek között jelentős eltérések vannak, de azt gondolom, nem azért járunk vasárnaponként istentiszteletra vagy misére, mert hisszük vagy nem a test feltámadását. Meggyőződésem, hogy a szeretetközösség megélése, a mindennapi életünkben felmerülő létkérdésekre kapott válaszok, általánosítva mondhatnám úgy is, hogy a keresztyény moralitás legalább annyira köt minket gyülekezeteinkhez, mint az örök élet reményének hirdetésével való találkozás. Ebből a perspektívából

nincs különbség az unitárius vagy más testvéregyházi gyülekezet lehetőségeit. Nem véletlen, hogy a hívő ember jól érzi magát bármilyen felekezeti vallásos szeretetközösségekben.

Kedves testvéreim!

Mi, unitáriusok nem vagyunk erőszakos hittérítők, ugyanakkor megvannak azok a harmadik évezredben is érvényes keresztyény válaszaink, amelyek sokak számára érdekesek, akik miatt más felekezetek is eljönnek hozzánk és akár betérnek gyülekezeteinkbe.

Az előbbi okfejtésben következett, azt gondolom, hogy a Hódmezővásárhelyi unitárius templom nem csak az unitáriusoké. Ebből pedig az következik, hogy a templomfelújításra vonatkozó döntésünkön nem csak azt mérlegeltük, hogy a gyülekezetnek jelenleg hány tagja van. Jóval inkább abban reménykedünk, hogy egyre többen jönnek majd el ide, egyre többen ismerik meg az unitárius válaszokat, egyre többen maradnak majd velünk, egyre nagyobb szeretetközösség érzi majd a magáénak ezt a házat.

Kedves testvéreim!

Végezetül: az egyház vezetése köszönetet mond a munkálatokat kivitelező Kerámiaház Kft. vezetőjének, Kardos Imre úrnak, továbbá minden munkatársának, azoknak a számunkra névtelen munkásoknak, akik a nyári kánikulában embert próbáló idején is legjobb tudásukat nyújtották. Köszönetet mondunk Kérey Csillam építész úrnak, aki szakmai ellenőrzésként, aki az egyházi szempontokat, illetve a mi emlékefelújítás logikáját egyaránt képviselte és megjelenítette az építkezés során. És végezetül, de nem utolsósorban Kiss Mihály lelkésznek és családjának, akik türelme és kitartása kellett ahhoz, hogy feladatunkat ebben a minőségben megvalósíthassuk.

Isten áldjon benneteket!

*Elekes Botond főgondnok
beszéde Hódmezővásárhelyen,
2012. szeptember 23-án
hangzott el.*

Északkelet-Magyarországon élő unitárius hívek találkozója Tiszaújvárosban

A miskolci unitárius gyülekezetben évente tartunk egy olyan gyülekezeti napot, amelyre a szórványban él unitáriusok és családtagjaik távolságtól függetlenül igyekeznek eljönni. E gyülekezeti napnak egyik fontos célja, hogy kötetlen keretek között lehet segítségnyújtás egymás jobb megismerésére.

Mivel egyházközségünk nem rendelkezik ingatlannal, az elmúlt években többféle helyszínen is megfordultunk. De a bensőséges együttléti legmegfelelőbb helyszí-

ne mégiscsak egy családi otthon lehet. Tavaly Miklós Dienes Lídia elsőként vetette fel, hogy otthonában találkozhatunk, így az vendégei lehettünk. Idén, június 9-én a Marosi házaspár szíves meghívásának tettünk eleget Tiszaújvárosban.

A gyülekezeti nap keretében meghívott eladónk, dr. Kесе Melinda a test és a lélek egészségének megőrzéséről tartott előadást, majd válaszolt a feltett kérdésekre, valamint „rögtönzött rendelésben” vércukor- és vérnyomásmé-

rés után életmód tanácsokat adott az érdeklődőknek. Mindezek után közös ebédre és estére nyúló, jó hangulatú kötetlen beszélgetésre került sor.

Ez úton is szeretnénk megköszönni a Marosi család meghívását és vendégszeretetét, valamint dr. Kесе Melindának az előadást, melyet az alábbiakban közlünk. Mindazok, akik jelen voltak, bizonyára egyetértenek azzal, hogy együtt tettük ünnepé ezt a napot.

Kriza János

Kedves Testvéreim! Mindannyian, akik itt vagyunk, azt az elvet valljuk, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden igéjével” (Mt 4,4). De ahhoz, hogy élni tudjunk ennünk kell, és ahhoz, hogy egészségesen éljünk, nemcsak ennünk, hanem TÁPLÁLunk kell magunkat.

Továbbmennék, ahhoz, hogy helyes döntéseket hozzunk életünk során, hogy jól lássuk az ok-okozati összefüggéseket a körülöttünk és bennünk zajló események, érzések, érzésviharok kapcsán egyaránt kell gondoskodnunk fizikai, szellemi és lelki énlünk.

Tehát táplálnunk kell nap mint nap magunkat. Meg kell akadályoznunk, hogy ártalmas dolgok kerüljenek a testünkbe, mint pl. a dohányzás közel 4000 idegen anyaga, az alkohol, a drogok, a felesleges, gyógyszereknek nevezett kémiai vegyületek, a tartósítószer. Rendszeresen kell mozognunk a jobb oxigén ellátás, a vérkeringés, az anyagcsere serkentése végett, az endorfinok, mint „boldogság hormonok” felszabadítása céljából. És természetesen, nap mint nap gyakorolnunk kell hitünket imádkozással, Biblia olvasással, melyek segítenek abban, hogy a SZERETET törvényét cselekvé-

képesen tudjuk alkalmazni, mely életünk legfőbb célja.

Tehát nem lehet öncélú az egészséges életmód, nemcsak egy mai divat és hóbort, és nem lehet ön-pusztító sem az életvitelünk, az azt csinálom, amit akarok felkiáltással, mert már Pál is figyelmeztette a korinthusiakat: „Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek, és nem a magatokéi vagytok.” Érezzük, remélhet leg tudjuk is, hogy nagy a felelősség, nemcsak magunk miatt, a jó, mai kifejezéssel, életminőség biztosítása miatt, hanem családunk, társa-

dalmunk miatt is, hogy ne okozunk szánt szándékkal fájdalmat, ne rójunk rájuk nagy terhet betegségeinkkel, mindenféle panaszainkkal és nem utolsósorban a kapott ajándékot, az ÉLETET nem illik, nem szabad elherdálnunk.

Gyerekként elfogadjuk azt, amit elének tesznek, amivel etetnek, amit mondanak az élet különböző területeiről, meghatározó tud lenni mindenképpen, amit látunk, de feltehetően felelősek vagyunk már abban mit termelünk (sajnos ez egyre ritkább), mit vásárolunk, mit teszünk az asztalra étkezések alatt, illetve végül mit teszünk a szánkba. Fontos meghatározni, hogy milyen céllal eszünk: a látás, a szaglás, vagy tán az ízérzékelésnek szeretnénk hódolni, vagy egyszer en azért eszünk, hogy éljünk. Ez utóbbi talán a mai, pillanatnyi boldogságra, örömszerzésre törekvő világunkban eszünkbe sem jut, nem trendi, annyi a kísértés a boltokban, a médián keresztül, a társadalmi kapcsolatainkban, hogy nagyon maradi volna, ha az evést leegyszerűsíteni csak az életben maradásra.

Milyen érdekes, hogy mi keresztények mennyire büszkék vagyunk a Bibliánkra, mely egyébként utasításokat tartalmaz arra vonatkozóan is, hogy mit együnk, hogyan együnk, mégsem foglalkozunk ezzel, hanem eszünk a szokásainktól vezérelve, a kívánalmaink, függő ségeink rabjaiként.

Mit mond Péter az első levelében: „Szeretteim, kérlek titeket, mint jövevényeket és idegeneket, tartóztassátok meg magatokat a testi kívánságoktól, amelyek a lélek ellen vitézkednek.”

A Teremtés könyvében Isten meghatározta a mit: „Imé néktek adok minden maghozó füvet, és minden fát, amelyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledelül”. Az özvíz után kap-

tuk meg a lehetőséget, hogy állati dolgokat fogyaszthassunk: „Minden mozgó állat, amely él legyen néktek ele-delül; amint a zöld füvet, nektek adtam mindazokat.” (Mózes I. Könyve 9,3) Igen ám, de számtalan utalás van arra, hogy hogyan együk az állati dolgokat és természetesen a mérték is meghatározó.

Röviden összefoglalnám azt a sorrendet, amit a táplálkozásunkban követnünk kellene:

– Az alapot a teljes kiőrlés gabonafélék kell képezzék, változatosan mindenféle gabona héjakkal együtt, így tudván kihasználni a gabonák adta komplex tápanyagokat, a szénhidrátokat, hasznos növényi fehérjéket, a rostokat, melyek az emészt rendszerünkben rácsszerkezetet képezve egyenletes cukor, vitamin, ásványi anyag felszívódást biztosítanak, seprőlként tisztítva a bélfalat, hogy ne történjen salakanyag lerakódás.

– A zöldségekkel tudjuk legjobban lúgosítani a testünket, ezeket nyersen, párolva, még ropogósan kellene fogyasztanunk, nem agyonfőve, számos vitamint ezáltal elveszítve. Biztosan hallott már mindenki a lúgosításról, mely szerencsére divatos is vált manapság. Az ok az, hogy tudományosan is kiderült, hogy a savasító táplálékainkkal, mint amilyen a finomított szénhidrátok, fehér liszt, fehér rizs, cukor és minden ami ezekben készül, valamint az állati termékekkel savasítjuk a testünket, el segítjük a gyulladós folyamatokat, melyek képezik az alapját a mai, ún. életmódi betegségeinknek, mint amilyen a 2-es típusú, nem inzulinfüggő cukorbetegség, magas vérnyomás, érlelmeszesedés, melynek fontos szerveinkre való hatásaként lép fel a koszorúér-megbetegedés, agyi katasztrófák, veseelégtelenség leggyakoribb formái, aztán egyes rákfajták, és a degeneratív, vagyis kopásos, valamint gyulla-

dásos izületi bántalmak.

– A zöldségeink után jönnek a hüvelyesek, melyek nagyon fontos növényi fehérje forrásaink, megtalálhatóak bennük azok az esszenciális aminosavak is, melyeket a szervezetünk nem tud el állítani, és amelyekről sokáig az a tévhit terjedt, az orvosi egyetemen is még azt tanították, lehet most is, hogy csak az állati termékekben vannak meg.

– Nagy csoportját képezik a táplálkozásunknak a gyümölcsök, melyek nagyon jó cukor, vitamin, ásványi anyag forrásunk, az ezekben származó cukor a rosttartalom miatt egyenletesen szívódik fel, és édességvágyunkat egészségesen elégítik ki.

– Fontosak a telítetlen zsírokat tartalmazó olajos magvak, melyek segítenek a zsírban oldódó vitaminok felszívódásában, ezekben származó olajokat lehet segítség szerint hidegen sajtoltva fogyasztuk.

– A táplálék-piramis csúcsára, egy kis területre kerültek az állati termékek, tej, tejtermék, tojás, hal, fehér húsok, vörös húsok, melyek elvileg el is hagyhatóak, és ha már kialakultak azok az ún. életmódbetegségek, a legjobb lenne, ha nem fogyasztanánk ket.

Fentiek figyelembevételével, napi alkalmazásával táplálkozásunk segítséget tud nyújtani az egészség megtartásában, ugyanakkor, mint a „táplálékok legyen orvoságod” jelmondat szerint, azt is lehet vé tenni, hogy javítsunk elrontott egészségünkön, esetleg meg is gyógyuljunk.

Az egészséges életmódnak más tényezői is vannak. Tanulmányok egyértelműen kimutatták, hogy ahhoz, hogy betegségmentesen, hosszabb ideig tudjunk élni, szükség van még napi 7-8 óra alvásra, ugyanakkor arra is vigyáznunk kellene, hogy ne együnk az étkezések között. Reggelizzünk rendszeresen, este

lefekvés el tt legalább 4 órával együnk, vigyázzunk a testsúlyunkra, rendszeresen mozogjunk, és csak keveset, vagy egyáltalán ne igyunk alkoholt, f leg pedig ne dohányozzunk!

A mozgással kapcsolatban kiemelném, hogy egészségmeg rzés céljából napi 30 perc gyaloglásra legalább szükségünk lenne, mely tempósabb, 100 lépés/perc sebességet jelentene, illetve, ha fogyni is szeretnénk, akkor napi 1 óra lenne az el írt. Ide kívánkozik elmondani, hogy ha nem használjuk, kíméljük a fájó ízületeinket, akkor „be-rozsdásodnak”, még jobban elhasználódnak, elmerevednek, még nehezebben tudjuk rávenni magunkat a kimozdulásra. A rendszeres mozgás ezen kívül segít leküzdeni az idegességet, kezeli a depressziót, javítja a stresszel birkózó mechanizmusokat, enyhíti az Alzheimer kór tüneteit, akinek rossz a vérkeringése a lábszáraiban, vereres, vagy vénás keringési zavar miatt, csökkenti az ezek okozta fájdalmakat.

Tehát gy zzzük le a lustaságunkat, az elmerevedett ízületeink okozta tehetetlenségünket, önsajnálataunkat, kerítsünk jó gyalogló cip ket és induljunk! Otthon pedig a reggelt már kezdetjük tornával, és egy jó tanács, hogy minden házimunkát fogjunk fel tornagyakorlatnak, akkor sokkal nagyobb élvezettel csináljuk, és máris nemcsak öncélú tevékenységnek fog t nni, hanem az egész családunk profitálni fog bel le. Ki is terjeszthet ez a vérkeringést pezsdít munka a lakáson kívülre is. Természetesen egyszerű bb, ha valakinek háza van, kerteskéje, mert annál nagyobb örömforrás nincs, mint kertészkedni és gyönyörködni benne, akár élvezni, annak gyümölcsseit, de meg lehet ezt valósítani a tömbházak környékén is szemétszedéssel, környezet tisztogatással, szépítgetéssel, melyekkel

még több embernek növeljük a jó közérzetét, esetleg követend példát mutatva.

Ebb l máris következik, hogy ne haszontalanul, TV el tt ülve, tudatot módosító adásokat nézve, el-merevedve, felháborodva a láttokon, vagy éppen sóvárogva a reklámok által dömpingszer en ránk zúdított, elérhetetlenek t n termékek után, töltsük drága óráit életünknek . Ha este tévézünk, sohase hálószobában, lefeküdv tegyük, hanem határozzuk meg, hogy mit szeretnénk megnézni, majd kapcsoljuk ki a TV-t és úgy fekédjünk le. Ha mégis ez a hálószobánkban van, akkor szell ztes-sünk egyet, hogy az elektromágneses szennyez dés-t l szabaduljunk.

A káros szenvedélyeinkr l, mint a dohányzás is említést kell tennem. Megdöbönt volt számomra is, amikor a foglalkozás egészségügyi szakvizsgára készültem és felvilágosítottak, hogy l szál cigaretta elszívásakor közel 4000 idegen anyag kerül a testünkbe. Gondoljunk bele milyen nehéz terhet rovnak immunrendszerünk, testünk védekező apparátusának katonáira, akik a nap 24 órájában éberen r-ködnék, hogy megvédjenek bennünket a külvilág ellenségeivel szemben, mi pedig mint az áruló tá-bornok beengedjük országunkba a pusztítást.

Ezek után, miért ítéljük el a hirtelen öngyilkosságot és elsik-lunk afelett, hogy a dohányzás, rendszeres alkoholfogyasztás, vagy akár a túlevés, f leg a testünkre egészségtelen ételek szenvedélyes zabálása szisztematikus, lassú öngyilkolást jelent.

Szót kell ejtenem a mérsékelt alkoholfogyasztás következményeir l is. A mértéktelenr l tudjuk, hogy „öl, butít és nyomorba dönt”. De vajon kinél mennyi a sok? Hát ezt el re nem tudjuk, hogy ki milyen érzékenységgel bír. Láttam, már rendszeres sörfo-

gyasztás mellett is májelégtelenség kialakulását. Tehát mindenképpen tudnunk kell a rendszeres mérsékelt alkoholfogyasztás következményeit is: el segíti az izákosság kialakulását, elhízás, balesetek, magas vérnyomás, kórosan magas triglicerid-szint, agyvérzés, agy-sorvadás, csökkent immunfunkció, gyomorgyulladás, köszvény, krónikus kimerültség, öngyilkosság, mellrák, vastagbélrák, menstruációs fájdalmak, magzati alkoholtünetek, leukémia az utódoknál, csökkent ítéel képességet, az el relátást és az erkölcsi értékelést is.

Az alkohol és a dohányzás is károsítja a homloklebenyünk agysejtjeit, melyek szerepet játszanak az akarat, erkölcsiség irányításában. Tehát, ha sarkítok és durván fogalmazok, a pusztítások eredménye-képpen akarat-szegény és jellemzegény, akár jellemtelen emberekké válhatunk. Érdemes ezt a koc-kázatot felvállalni?

Nem árt a koffeinbevétel veszéyleir l is szót ejteni. Megnöveli a kockázatát a vetéléseknek, a kis súlyú csecsem k születésének, a depresszióknak, a szorongás, kimerültség fokozásának, a magas vérnyomás szívbetegség, csontritkulás, bizonyos rákbetegségek, mint a vese-, mell-, hasnyálmirigy-, petefészek, húgyhólyag és vastagbélrák megjelenésének.

Az elhangzottak elkerüléséhez, betartásához, a mértékletesség megvalósításához nagy szükségünk van önuralomra, akareter re, melyek er szakkal nem érhet k el, csak naponkénti imádkozással, melyben bátran kérjük, de ne feledkezzünk meg a szüntelen háláról sem. Azt kívánom mindannyiunknak, hogy az isteni bölcsesség birtokában, jó közérzettel, bels békével, boldogságban tudják megélni szép földi éveiket.

Dr. Kese Melinda

Július 15-én az ünnepi közgyűlés után összegyűltek az egyházközség asszonyai és megalakították a Pestszentl rinci Unitárius N szövetséget. Maguk közül tisztségviselőket is választottak, Tóthné Erdő Mária volt gondnokasszony lett az elnök és dr. Baki Andrea presbiter asszony a főtitkár. A jelenlévők programtervet állítottak össze.

Szeptember 23-ára a gyülekezeti N szövetség újabb összejevetelt hirdetett meg, melyre a férfiakat is meghívták. Az asszonyok és férfiak összefogásából gyönyörűen kitakarították a templomot, a gyülekezeti termet, lemosták az ablakokat, kitisztították a hímzéseket.

Nagy öröm volt mindannyiunknak az őszi hálaadás ünnepén a ragyogó tiszta templomban ünnepelni. Köszönet mindenkinek, aki segített és részt vett benne!

Október 14-én rendkívüli közgyűlés volt L rincen, amelyen Bánó Miklós lemondott gondnoki tisztségéről. A megüresedett helyre egyhangúan választottuk meg Giba Ferenc addigi pénztárost, aki családjával együtt

hosszú évek óta példamutató munkát végez a gyülekezetben. Az új gondnok életére, egyházi szolgálatára Isten gazdag áldását kérjük!

Október 28-án a gyülekezet lelkésze reformációi emlék-istentiszteletet tartott. Az istentisztelet során emlékeztünk Szervét Mihályra, halálának évfordulóján, majd a hívek megkoszorúzták a templom külső falán elhelyezett Szervét emléktáblát.

A táblánál Dr. L. Rincz Ernő tartott emlékbeszédet. Ernő bácsi, volt főgondnok-helyettes,

egyházjogász, nyugalmazott egyetemi tanár korát meghazudtolva segíti a gyülekezet életét, rendszeresen részt vesz a rendezvényeken, átfogó jogi tudásával, mélyveltségével, egyház-szeretettel és mély unitárius hitével nagy támasza a gyülekezetnek és a keblitanácsnak.

A következő oldalon az jellemzően humoros-hangulatos beszámolójában olvashatunk az őszi hálaadási ünnepségről.

Az Úristen adjon neki még hosszú életet és sok erőt!

Szomorú szívvel vett búcsút a Pestszentl rinci Unitárius Egyházközség Kaszay Emília testvérünkét, Emikét, 2012. október 1-én, a L rinci templomban dr. Szent-Iványi Ilona és Szász Adrienne lelkésznek szolgálatával.

Emike édesanyja a Nagyajtáról származott unitárius Kisgyörgy Anna volt, aki megismerkedett Kaszay Pál pékmesterrel. Kaszay Pál áttért unitárius vallásra és mind az öt gyermekük ebben a vallásban nevelkedett.

Emike 1934. augusztus 10-én született, 8 éves volt, amikor a család Pestszentl-rincbe, az Állami telepre költözött, és attól kezdve házi tagja volt a gyülekezetnek.

Kaszay Emília 1956-ban ment férjhez Kovács Józsefhez, élete nagy szerelméhez, és egy év múlva szü-

lett meg egyetlen gyermeke, Levente, aki ma presbiter a L rinci egyházközségnek. Öccse, dr. Kaszay Csaba, évekig volt egyházunk jogtanácsosa, míg magához szólította az Úristen.

Emike sokáig presbiter, majd jegyző volt az egyházközségnek. Évekig részt vett a gyülekezeti esteken. Élete utolsó évében, nagy betegen is minden vasárnap ott imádkozott a templomban. Utolsó jártányi erejével is a kis közösség életét szolgálta. A templomi gyászszertartás után Kovács Józsefné, Emike hamvait a Kispesti Temetőben, férje mellé helyezték örök nyugalomra.

A Mindenható adjon neki örök csöndes békés nyugodalmat, gyászoló fiának és hozzátartozóinak megnyugvást az örök élet hitének reményében!

Szeptember harmincadika Pestszentlincen

Mid n Havannában...” – akár az örökzöld sláger kezd sorával is indíthatnám tudósításo-mat, csak hát én nem ott szálltam hajóra, hanem Óbudán autóba, hogy eljussak a pesti Havannába, pontosabban a Szervét Mihály térre, ahol árnyas fák között egy kis unitárius templom ünnepre várt. Tudtam, hogy ilyenkor megtelnek a padok, hiszen hálaadás napja ez a nap, de tudtam azt is, hogy ezúttal kettős ünnep zajlik itt, mert ugyanerre a napra találkozót szerveztek a homoródalmási elszármazottak és Almással rokonszenvező unitáriusok (és más felekezetek) számára.

A két program egybeesése, elkészítése a szokásosnál nagyobb sürgést-forgást eredményezett a gyülekezeti teremben és a templomkertben egyaránt. Szorgos kezek két pavilont „teremtettek” a kertben, mások pedig a konyhában tüsténkedtek, vagy az ebédlőnek, szalonnának, irodának, nappalinak, stb. számító gyülekezeti termet rendezték és díszítették. A templom piacán, az úrasztala mellett egy hatalmas kerek tálcán ropogós friss házikenyér és gyöngyör szőlőgerdek jelképezték, miért is

adunk hálát ezen a napon Istennek.

A templom 11 órára csakugyan megtelt, és a hívek áhítattal énekelték legszebb zsoltárainkat, miközben a gyülekezet lelkésze (papn je) Dr. Szent-Iványi Ilona az alkalomhoz illő szép prédikációval mutatott rá a nap népi és vallásos jellegére, tradíciójára.

Az istentisztelet után rövid sor (gyermekszavalatok) következett, majd sor került az úrvacsorára Szász Adrienne lelkész közreműködésével. A délelőttöt tehát a hálaadásnak, morális kötelezettségünk teljesítésének szenteltük, és lelkiükkel feltöltődve váltottunk át délután egy más „m fajra”: szilva- és köményespálinka kóstolásra, ebédelti társalgásra.

Maga az ebéd szerintem egy igazi székelyföldi költemény volt: borsostokány puliszkával. Ez a menü emlékeztetett a néhai dr. Jakab Jenő lelkész úr rendezte szeretetvendégségekre, (jó lenne felújítani!). Az asztalokon vörös- és fehérbor, valamint a Hargita gyöngye ásványvíz (= borvíz!) ékeskedett, de sört és ká-

vét is lehetett kapni a kinti pavilonok egyikében. Az i-re a pontot a kürt skalács tette fel!

És ne tessenek azt hinni, hogy mindezt egy rendezvényszervező hivatásos cég megrendelésre „követte el”! Nem! Egy homoródalmási (jelenleg Érden él) unitárius atyánkfia, a presbiter Bodor Sándor és családja érdeme a kiváló eredmény. Bodorék (férj, feleség, két fiuk, egy lányuk) teljes kapacitásukkal szolgálták a találkozót sikerrel: hozták a gyönyörű virágcsokrokat, kifesték a puliszkát, kitalálták fel az otthon, saját kemencében sült valódi-igazi falusi házikenyeret, kivarázsoltak büfét a kertbe hűtőszekrényrel és kávéfőző géppel felszerelve... Természetesen barátok, barátok is segédkeztek, így Kovács Levente presbiter, a fizikus tudományok doktora állította el a borsostokányt egy kondérban, szabadtéri tálalással.

Egy kis zene és 1-2 táncszám után az egybegyűlteket dr. Szent-Iványi Ilona köszöntötte, nagy szeretettel. Kifejezte örömet, hogy találkozhattunk, ünnepelethtünk. Hálásan köszönte meg a szervezők, közreműködők áldozatkész segítségét, fáradozását és hasonló összejövetelek reményében kérte Isten áldását mindnyájunkra.

Szót kért és kapott e sorok írója is, aki elmondta, hogy Homoródbászfalván töltötte gyermekora egy részét, az pedig szomszédfalú Homoródalmással, tehát földiek-rokonok vagyunk, és jóles az érzés a találkozás egy ilyen napon, amikor Istennel, közös hazával és hasonló gondolkodású unitárius magyarokkal vagyunk, lehetünk együtt. Méltatta a Bodorék kezdeményezését, teljesítményét és a békés-baráti légkör fontosságát.

„Szót kért és kapott e sorok írója is...”

gát, megtartását, arra is tekintettel, hogy ez az egyházközség befogadó hajlék minden jószándékú erdélyi számára is. És annak ellenére, hogy nem bazilika, nem kölni dóm, testvéri érzéssel, vendégszeretettel várja mindig látogatóit.

Egy emlékezetes, tartalmas nap volt tehát ez a szeptember harmincadika a Pestszentlincsi Unitárius Egyházközségben. Mint a szép, híves patakra a szarvasok és az erdő más lakói szomszját oltani mennek, úgy jöttünk össze, hogy imádkoz-

zunk, majd beszéljünk életünk, egyházunk, országunk dolgairól, és valljunk az összetar-

tozás tényér l, a kölcsönös megértés szükségességér l.

A magam részér l – megis-

merve az utóbbi 1-2 évben ennek az egyházközségnek, presbitériumának gondjait (f tési és vizesblokk problémák, betöréses lopás, tulajdonjogi helyzet, pénzszeke, gondnokválság, stb.) különösen üdvösnek tartom, oázisnak vélem ezt a napot, a lelkész, a keblitanács elnöksége s az egész presbitérium számára. A pihenés, kikapcsolódás kellemes napja, a hálaadás biztató üzenete remélhet legforrása lesz új tervek megalkotásának és megvalósításának.

Dr. Lőrincz Ernő

Gondviselés együtt

A Magyar Unitárius Egyház történelmi egyesítésinata el tt már megkezdődött a Gondviselés Segélyszervezet határon átvél munkája, hiszen a rászorultságot nem lehet dátumokhoz kötni, adni akkor kell, amikor szükség van rá, és b vítve, kétszer ad, aki gyorsan ad. A lassan elfutó esztend kezdetén pályázatot hirdetett a Gondviselés Segélyszervezet, de már a láthatáron megvalósuló egyesülést is figyelembe véve, a pályázat kiterjedt az anyaországi egyházzrésre is, mert az el tt már létrejött a Gondviselés Segélyszervezet magyarországi „fiókszervezete” is. Még az el tt nagyon jó visszhangja volt és elismerést aratott az a tény, hogy az „otthoni” Gondviselés Segélyszervezet több olyan akcióban vett részt az anyaország területén, amellyel felhívta áldásos

tevékenységre a figyelmet. A fent említett pályázaton részt vett a Füzesgyarmati Unitárius Egyházközség is, amelynek lelkésze is adományával kérte a segélyszervezet tagjai közé felvételét. A pályázatunk jelent s összeget nyert azoknak öröme, akiket megtámogattunk, és nem utolsó sorban a gyülekezet öröme is. A Békés Megyei Hírlap (több 10 ezres példányszámú napilap) is hozta a „jó hírt” miszerint a pályázati pénzb l négy többgyermekes családot és három rászoruló egyedülállót segítünk tüzel vásárlással, élelmszervásárlással és gázdíj kifizetésével az elnyert 55 ezer forint mellett a gyülekezet és az Önkormányzat ugyanolyan összeg kiegészítésével. Kis gyülekezetünk több más formában évek óta folytatja a támogatások valamilyen formáját (alapítványi

pályázat az Unitárius Alapítványtól és a mi, saját Zs. Nagy Lajos Hunor Emlékalapítványunktól, iskolakezdési támogatás, karácsonyi segély a gyermekeknek, év végi jutalom a hittanosoknak, stb.), de ez mégis más volt: egy egyesülés el tt álló egyház segélyszervezetének határon átvél önzetlen „gondviselése”.

Látni kellett volna a megsegített többgyermekes családok és egyedülállók meghatódását, amikor elmentünk vásárolni közösen, vagy a járm udvarára vitte a tüzel t, vagy visszavittük a kifizetett gázszámláját. Hisszük, hogy az egyesült egyházban még er sebbek és hatékonyabbak lesznek a „gondviselésnek” különböz formái, megnyilvánulásai.

*Balácsi László,
Füzesgyarmat*

Megújuló egyházzenei élet a Nagy Ignác utcában

Több év után újra állandó énekvezére van a Budapesti Unitárius Egyházközségnek;

Mészáros Nóra kántor, zongoraművész, -tanár, korrepetitor személyében. Egyházközségünk köszönettel tartozik a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete elnökségének – személyesen Elekes Botond főgondnoknak és Dr. Barabássy Sándor főgondnok-helyettesnek –, akik mindvégig támogatták az új kántor kinevezését, és megteremtették alkalmazásának feltételrendszerét. Az alábbiakban Mészáros Nóra bemutatkozása olvasható.

„1978-ban születtem Miskolcon. Szüleim most is ott élnek. Általános és zeneiskolai tanulmányaimat szülővárosomban kezdtem. Nyolcévesen adtam első koncertemet. Tizenhárom évesen Budapestre kerültem, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolába. 1997-től 2001-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, majd 2001-től 2004-ig a Grazi Zeneművészeti Egyetem (Universität für Musik und Darstellende Kunst) hallgatója voltam. Az ausztriai évek alatt több ösztöndíjban is részesültem: 2002-ben az Osztrák Kulturális Minisztérium és a Forum Hungaricum tanulmányi ösztöndíját, 2003-ban pedig a Steiermarkische Landesregierung tanulmányi ösztöndíját nyertem el. Ekkortól játszom orgonán is.

2003-tól a miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola zongoratanára, majd ezzel párhuzamosan 2005 és 2011 között a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézetének

Mészáros Nóra énekvezér

óraadója voltam. Növendékeim rendszeresen részt vesznek különböző tanulmányi versenyeken, mesterkurzusokon, illetve sikeres felvételi vizsgát tettek magyarországi és külföldi felsőoktatási intézményekbe. A miskolci évek alatt a tanítás mellett nagy örömmel – hitét megélt evangélikusként – a Miskolc-Belvárosi

Evangélikus Egyházközség kántora és zenei szervezője is voltam. Terveim szerint az ott szerzett tapasztalatokat fogom kamatoztatni a Budapesti Unitárius Egyházközségben. Énekvezéreként a vasárnaponkénti szolgálat mellett feladatomban tekintem a templom orgonájával kapcsolatos teendőket, a gyülekezet zenei nevelését és a zenei élet szervezését.”

Egyházközségünk zenei életének fellendülését szolgálhatja az is, hogy – a Belváros-Lipótvárosi Egyházi Épületekért Közalapítvány támogatásának köszönhetően – jelentős felújítás alatt van templomunk orgonája. A játszósztal, a sípszerkezet, az elektronika és a hangrendszer, valamint ehhez kapcsolódóan a templomkarzat és az orgona körül elhelyezkedő bútorok korszerűsítésének köszönhetően a Nagy Ignác utcai orgona 2013 elejétől szóló- és kamarazenei hangversenyek megrendezésére is alkalmas lesz. Reményeink szerint a karácsonyi úrvacsorás istentiszteleteken már teljes szépségében fog szólni patinás – de az elmúlt évtizedekben igencsak elhasználódott és villámcsapás következtében megrongálódott – német gyártmányú orgonánk.

Krónika szeptember 1 novemberig

Szeptember 10-én, hétfőn – az évtizedes múltra visszatekintő Érték+ rendezés keretében – vendégünk volt **Ferdinandy György** nemzetközi hírű író. Az est háziasszonya Dr. Hatfaludy Zsófia volt. Az alkotót Vajda László gondnokunk

mutatta be, aki unokatestvérét is tiszteli az íróban. Ferdinandy György részt vett az 1956-os forradalomban, ezért az ország elhagyására kényszerült. Egyetemi tanulmányait Strasbourgonban (Franciaország) végezte, itt jelentek meg első kötetei is. Ezt követően 37 éven keresztül a Puerto Rico-i Egyetemen tanított; néhány spanyol nyelvű kötet után azonban úgy döntött, a továbbiakban csak magyar anyanyelvén ír. Az elmúlt évtizedekben mintegy húsz kötete jelent meg idehaza. 2011-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét kapta meg. Magas színvonalú előadásában életéről és magyar hitvallásáról beszélt. Ezt követően jó hangulatú beszélgetés alakult ki a résztvevők között, majd mindenkit dedikálta az érdeklődőknek.

Egyházközségünk hagyományos **szűz szabadtéri istentiszteletét** 2012. szeptember 22-én, szombaton 11 órai kezdettel tartotta a Verce-hez tartozó Magyarkúton, ahol egyházi ingatlanunk található – festői környezetben. A magyarkúti vendégház felújításáról az Unitárius Élet 2012/3-4. számában

részletesen is beszámoltunk. A szabadtéri istentiszteletet ezúttal is szeretetvendégség követte: az ebéd (gulyásleves) költségeit Dr. Barabássy Sándor, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületf gondnok-helyettese, egyházközségünk presbiterre állta, unokája (Mandula Virág) keresztelése alkalmából.

szi Hálaadási ünnepi istentiszteletünkre 2012. szeptember 30-án, vasárnap 11 órakor került sor, amelynek keretében úrvacsorára felvételére is vártuk konfirmált unitárius testvéreinket. A szószéki szolgálatot Kászoni József vezet lelkész végezte. Istentiszteletünkr l él közvetítést sugárzott az M1 közszolgálati televízió. Kászoni József prédikációja lapunk 1-3. oldalán olvasható. Az istentiszteletet 43. számú énekünk els versszaka (Adjunk hálát mindnyájan) nyitotta, derekas énekként A Sionnak hegyén Úristen (148.), közénkként a Szeretlek Isten (32.), úrvacsorai énekként a Jer az Úrnak asztalához (166.), záróénekként az Uram, tehozzád szállt imánk (263.) cím énekünk hangzott el. A felemel ünnepi istentiszteletet a Magyar Himnusz és a Székely Himnusz közös eléneklése zárta.

Október 24-én, szerdán este gyülekezeti termünkben, az Érték+ rz sorozatban **Méder Áron világotutazó** volt a vendégünk, aki Carina nev , alig hatméteres balatoni vitorlásán három év alatt körbejárta a Föl-

det, majd élményeir l könyvet írt, amely a Jaffa Kiadó gondozásában jelent meg. Ennek fülszövegéb l idézünk most néhány mondatot: „Hello! Hola! Bula! Kia ora! Szelámat pagi! Angol, spanyol, fidzsi, maori, indonéz és még vagy tucatnyi más nyelven köszöntötték egy-egy kiköt -ben Méder Áront, aki három óceánt és negyven országot érintve, közel 55 ezer kilométert tett meg Carina nev ladikjával. A szerz 2006-ban, 26 évesen indult útnak, hogy aztán három évvel kés bb a harmadik magyar szóló földkerül ként térjen haza. Igaz, ilyen kis hajóval korábban még senki sem próbálkozott. A rendszeresen vezetett hajónapló alapján írt könyv olvasója nem csupán a földkerületi szőlővitorlás egyedülálló kalandját élheti át, de bepillantást nyerhet bolygónk sokszínű világába is: a karib-tengeri konyhától kezdve a galápagosi állatvilágon át egészen a jemeni kalózzónáig.”

A Magyar Unitárius Egyház egyesületi folyamatának fontos állomása volt a **Magyarországi Egyházkerület tisztújítása**, amelyre október 27-én került sor. A Budapesti Unitárius Egyházközség vezet lelkészét, Kászoni Józsefet az Egyházkerületi Képvisel Tanács (EKKT) Közgy lése püspöki helynökké választotta. Presbitériumunk tagjai közül Dr. Barabássy Sándor eddigi f gondnok-helyettes – tisztségét meg rizve – felügyel gondnoki megbízást kapott; Dr.

Hatfaludy Zsófia gondnokunkat és Kaveczkiné Farkas Katalin presbiterünket pedig az EKKT világi tagjai közé választották. Szeretettel gratulálunk, és egyházzolgálatukra Isten áldását kérjük.

November 1-jén – hagyományainknak megfelel en – Dr. Szent-Iványi Ilona pestszentl -rinci lelkész tartott **Halottak Napi emlékestentiszteletet** templomunkban. Megemlékeztünk egyházalapító püspökünkr l, Dávid Ferencr l, valamint elhunyt püspökeinkr l, f gondnokainkról, lelkészeinkr l és gondnokainkról. A meghatóan szép istentiszteleten Szent-Iványi Ilona külön-külön gyertyát gyújtott azokért a szül kért és nagyszül kért, testvérekért, házastársakért és gyermekekért is, akiket Isten már magához szólított.

Lapzártánk idején, november 11-én, vasárnap délben, az istentisztelet után nyílt meg gyülekezeti termünkben **Szeredi Ambrus Noémi** textilmes kiállítása, amely november végéig látogatható. „Érdekl désem fokozatosan a szabad, de elmélyültebb képalkotás felé fordult. Így kötöttségek nélkül szárnyalhatok, bels hangok irányítják a gondolatokat, a szép teremtésnek folyamatát, az ujjakat, a t t, a gyöngyöket... A hetekig is eltartó alkotómunka során átlényegülnek a képek, lelkem mélyér l törnek el . E folyamat során fedeztem fel, s kezdtem alkalmazni az elhasználdott textíliákat, amelyeknek jelent s része az öreg bútorok levetett ruháiból, régi bársonyszoknyákból, selyemingekb l, csipkeszegélyekb l került ki. Ezáltal új életre keltek, rzik múltjuk titokzatosságát, s új tartalmakkal gazdagodnak” – vallja Szeredi Ambrus Noémi, aki erre a kiállításra a maga sajátos textiltechnikájával unitárius címerünket is elkészítette.

Méder Áron előadása egyházközségünkben 2012. október 24-én

Retkes Attila

Mostonában Farkas Dénes többször idézett [az elektronikus levelez listán] néhai Sebess Pál torockói iskolamestert I. Nem tudom, honnan a forrása, de leírhatok ezzel kapcsolatban néhány sort.

Gyermekkoromban, 1965 el tt megvolt még a torockói házunk. Nyárára kicsaptak oda nagyanyámmal. Olyan szegények voltunk, hogy alig tudtunk venni cukrot és petróleumot. Villany nem volt, csak petróleumlámpa. De vidám volt az élet.

Este felvittünk a házba két kancsó vizet. Reggelre felvette a szoba hőmérsékletét és lehetett mosdani a mosdótálban. Fogpaszta nem volt, de volt nagyanyámnak még a háború el tt l valami fogmosó pora, amit használtunk.

Jórészt a kertből éltünk. A virágos kertben angol oxfordi pázsitot vetettek, amit nagyanyám

n vére hozott több mint száz évvel ezel tt, amikor unitárius ösztöndíjjal Oxfordban tanult. (Aki meg akarja tudni, hogy melyik évben volt Oxfordban, az nézze meg Zsakó Erzsébetnek a N szövetségr l írt könyvében.) Közel ötven éve a pázsitot kiszántották.

Nagyanyám csak Bécsig jutott el tanulni, egy apácázárdába.

És volt az udvaron krikett, amit a szomszéd gyermekek butykósdinak neveztek. Én már nem emlékszem, de a kertben teniszezték is.

Egyszer kijött édesapám, és két rakoncátlan fiát elvitte a borbélyhoz, mert már igen nagyra n tt a sörényünk. Hát rendes borbély nem volt Torockón, de szombatonként egy helybeli földműves atyafi (kollektivista) – akinek rendes neve Király volt, de nyilvánosan mindenki úgy hívta, hogy Elmer – alkal-

mi borbélym helyt állított fel. Ez a mi utcánk, a Szentgyörgy utca elején, a központból kifele menve, bal oldalt az első ház volt. Faház volt, akkor is romos. Ma már nem létezik, üres telek.

Úgy csúfolkodtak ezzel a borbéllal, hogy Elmer feltesz egy sablont az ember fejére, ami lennebb van azt levágja, majd elegyengeti. A sablon lehetett egy szitakarika.

Amikor Elmer borotvált, akkor a habot valamilyen papírra kente, amit a padláson talált. Hát ezek a torockói algimnáziumból, Sebess Pál idejéből származó papírok voltak. Már nem volt mit menteni.

Elmer fia Kolozsváron volt topográfus vagy más szakmai rajzoló. Néha, régebben, láttam a templomban. Nem tudom mi lett vele.

Sajnálattal,

Mikó Lőrinc

FŐTANÁCSI ÜLÉS KOLOZSVÁRON

A Magyar Unitárius Egyház legfőbb kormányzó testülete, az Egyházi Főtanács 2012. november 24-én Kolozsváron ülésezett.

Az összesen 159 tagú, lelkészekből és világi képviselőkkel álló Főtanács szombaton 10 órakor áhítattal kezdte munkálatait. A határozatképesség megállapítása és a tárgysorozat elfogadása után a testület előtt letették a hivatali esküt a tisztségüket újonnan átvett egyházköri tisztségviselők, a magyarországi egyházkerület főtanácsai képviselői, az egyetlen egyház újonnan alkalmazott főtisztségviselői, ugyanakkor a Főtanács megerősítette a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete püspöki helynökének és főgondnokának a főtisztségviselői megbízatását.

A továbbiakban választásra került sor. Az Egyházi Képviselő Tanácsba jelölt lelkészek és világiak bemutatták rövid szakmai életrajzukat, majd nyilatkoztak a múltbeli és jelenlegi államvédelmi szervekkel való esetleges kapcsolatokról. Ezután a Főtanács megválasztotta az Egyházi Képviselő Tanács, a főhatósági szintű állandó szakbizottságok és a Főtanács Bizottság nem hivatalbeli tagjait.

A Főtanács alkalmával Kászoni József budapesti unitárius lelkész, püspöki helynök alkalmi istentiszteletet tartott. A Berde Mózsaszerleggel tartott hagyományos pohárköszöntőt ez alkalommal Nagy Gizella marosvásárhelyi tiszteletes asszony, nőszövetségi elöljáró mondta.

170 éve született Thék Endre

Orosháza, 1842. november 1. – Balatonfüred, 1919. június 8.

A Pecz Samu által tervezett budapesti unitárius templom bels jének és felszerelésének kialakításában volt jelent s szerepe Thék Endrének. Az 1889-es jegyz könyv szerint Pecz Samu elvállalta, hogy elkészíti díjmentesen a templombels felszerelésének terveit. A terveket az Építési és Ellen rzési Bizottság a keblitanács elé terjesztette. Az építész több vállalkozóval is tárgyalt, f leg az úrasztala elkészítésével kapcsolatban. Végül az ÉEB Pecz Samuval egyeztetve a munkát Thék Endrére bízta, aki bemutatta a munkálatok részletes tervét és költségvetését.

A szószék, templompadok, orgonakórus látható része és oszlopra emelése, a feljáró nyitott lépcs je, úrasztala összesen 6500,05 Ft-ba került. A vállalkozó 3%-os engedményt adott a padok, szószék költségeib l. A templombels munkálatait 1890. július 1-re vállalta, és erre az id pontra el is készült.

A szószék, templompadok, orgonakórus látható része és oszlopra emelése, a feljáró nyitott lépcs je, úrasztala összesen 6500,05 Ft-ba került. A vállalkozó 3%-os engedményt adott a padok, szószék költségeib l. A templombels munkálatait 1890. július 1-re vállalta, és erre az id pontra el is készült.

A Faipari Tudományos Egyesület 2011-ben megjelent könyvében Thék Endrét a fafeldolgozás nagyjai közé sorolja. Alább rövid életrajza olvasható:

Thék Endre nagyiparos, a nagyüzemi magyar bútorgyártás megreemt je.

Thék Endrét 13 évesen tanoncnak szerz dtették Daubner Pál orosházi asztalosmesterhez. 1859-ben szabadult, ekkor kezdhetette meg a céhlegények számára kötelez vándorlást az osztrák birodalom területén. Kés bb mint asztalosmester hosszabb id t töltött külföldön (Bécs, München, Párizs) a m bútorgyártás tanulmányozásával. 1867 után tért vissza Magyarországra.

1872-ben Budapesten, a Józsefvárosban megnyitotta asztalos m helyét, melyet kés bb g zgéppel is felszerelt. Megvásárolta az Üll i út és a mai Leonardo utca sarkán álló Tauszig bútorgyárat. Gyára 1885-re Magyarország legnagyobb és legjobban gépesített bútorgyára lett.

Historizáló-eklektikus munkái a korszak számos reprezentatív új épületében (Operaház, Parlament, Károlyi István palotája, a Wenckheim palota, a T zside és a Kúria, a Koháry utcai unitárius templom) megjelennek.

maga múltidéz munkái közül legjelent sebbnek a Hauszmann Alajos által átépített budai vár berendezését tartotta. Thék Endre készítette el a neo-

román stílusban megalkotott Szent István termet gazdag fali dekorációival, román stílusú bútorzatával. Ezeket a bútorokat 1900-ban a párizsi világkiállításon is bemutatták. Ezekben a nagyszabású feladatokban a gyár kivitelez volt, az építészek által elkészített tervek alapján dolgozott.

A magyar iparm vészet számon tartja gróf Andrássy Tivadar budai villájának ebédl berendezését, melyet a Thék bútorgyár kivitelezett. Az ebédl bels építész-tervez je a fest Rippl-Rónai József volt, aki nemcsak a bútorokat, hanem a kerámia- és üvegtárgyakat, a kárpitokat és az üvegablakokat is megtervezte. Így a lett az Andrássy palota a magyar szecessziós m vészet kiemelked alkotása.

Thék Endre az 1890-es években kib vitétte gyárat, és zongoragyártásra is berendezkedett. Orosházán tanoncotthont alapított, alelnöke volt az Országos Ipartestületnek és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának.

Vagyonából a Hont vármegyei Lontó községben 1896-ban vásárolt palotát magának, majd „... m vészi ízléssel restaurálta a régi épületet, meghagyván annak eredeti, érdekes jellegét. Thék kastélyában gazdag könyvtár van. A kastély termeit Zsigmond és Mátyás királyok korabeli k - faragványok és festmények, továbbá régi velencei m tárgyak, Mária Terézia korabeli k szobrok díszítik. Thék számos történelmi emlék k - és bronztárgyat riz itt a török világból, valamint régi fegyvereket is, a melyek részben a régi királyi várból kerültek ide...” – írja a Borovszky-féle Hont vármegyei monográfia.

Thék Endrér l Orosházán még életében, 1913-ban utcát neveztek el. Budapesten 1928-ban keresztelték át az addigi Óriás utcát (ahol gyára és lakóháza is állt) Thék Endre utcára.

1930-ban az Országos Ipar-egyesület és a Kereskedelmi Iparkamara Thék emlékrmet bocsátott ki (Telcs Ede munkája). Ugyanebben az évben Budapest székesf város emléktáblával jelölte meg lakóházát (Üll i út 66/c). 1952-ben a táblát eltávolították, a Thék Endre utca pedig Leonardo da Vinci nevéet kapta.

Jelenleg a IX. kerületben, a M vészetek Palotája melletti egyik sétány rzi Thék nevéet.

2009-ben Orosházán létrehozták a Thék Endre-díjat.

Thék Endre síremlékét a Miniszterelnökség Nemzeti Emlék hely és Kegyeleti Bizottsága 2012-ben a Nemzeti Sírhely részévé nyilvánította.

*Összeállította Postásné
Balázs Ildikó*

*Források: Wikipedia,
Szaniszló József: A Budapesti
Unitárius Egyházközség
története.*

